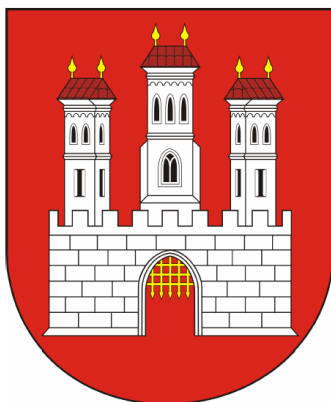




VÝROČNÁ SPRÁVA

**HLAVNÉHO MESTA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
BRATISLAVY**

ZA ROK 2017

- 1. Vizitka Bratislavy**
- 2. Udalosti v histórii mesta**
- 3. Symboly mesta**
- 4. Bratislava – hlavné mesto Slovenskej republiky**
- 5. Samospráva mesta**
- 6. Otvorená samospráva**
- 7. Verejná infraštruktúra**
- 8. Verejné priestranstvá**
- 9. Školstvo**
- 10. Integrovaný regionálny operačný program**
- 11. Sociálny program**
- 12. Mobilita a rozvoj dopravy**
- 13. Územné plánovanie a regulácia výstavby**
- 14. Zdravotníctvo**
- 15. Urbanizmus a životné prostredie**
- 16. Rozpočet mesta**
- 17. Mestská polícia**
- 18. Spoločenský život**
- 19. Mestské pamiatky**
- 20. Významné osobnosti**

1. VIZITKA BRATISLAVY

Štát:	Slovensko
Kraj:	Bratislavský
Nadmorská výška:	152 m n. m.
Súradnice:	48°08'38"S 17°06'34"E, GPS: 48.14389, 17.10972
Najvyšší bod:	Devínska Kobyla 514 m n. m.
Najnižší bod:	126 m n. m.
Rozloha:	367 km ² (36 700 ha)
Obyvateľstvo:	429 564 (k 31.12.2017)
Hustota:	1 268 obyv./km ²
Časové pásmo:	SEČ (UTC+1)
Evidenčné čísla vozidiel:	BA, BL
Prvá písomná zmienka:	907
Dni mesta:	24. apríl – sviatok sv. Juraja
Primátor mesta:	JUDr. Ivo Nesrovnal
Adresa:	Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne nám. 1, P.O.Box 192, 814 99 Bratislava
Telefón:	+421 2 59 356 111 (ústredňa), +421 2 59 356 322 (Služby občanom)
E-mail:	info@bratislava.sk

2. UDALOSTI V HISTÓRII MESTA

5000 p. n. l.	Osídlenie v neskorej dobe kamennej – neolite
400 – 50 pr.n.l.	Kelti; od r. 125 pred Kr. sa tu nachádza významné keltské oppidum (opevnené mesto) s mincovňou, kde sa razili keltské mince zvané biateky
1. – 4. stor. n. l.	Limes Romanus, hranica Rímskej ríše vedie stredom dnešného mesta, vojenská pevnosť Gerulata pri Bratislave (Rusovce)
5. – 6. stor.	Príchod slovanských kmeňov
7. – 8. stor.	Bratislava, centrum avarsko-slovanskej ríše
9. stor.	hrad je vojenské, administratívne a cirkevné centrum Veľkomoravskej ríše
907	Prvá písomná zmienka o Bratislave (Brezalauspurc) v Salzburských análoch v spojitosti s bitkou pod hradom medzi Bavormi a starými Maďarmi
1291 (2.12.)	Uhorský kráľ Ondrej III. udelil Bratislave rozsiahle mestské privilégia, čím potvrdil jej začlenenie do sústavy kráľovských miest
1436	Žigmund Luxemburský udelil mestu právo používať erb
1464	Matej Korvín potvrdil všetky staré privilégia Bratislavy Zlatou bulou
1536 – 1784	Hlavné mesto Uhorska
1543 – 1820	Sídlo ostrihomského arcibiskupa
1563 – 1830	V Dóme sv. Martina korunovácie 11 uhorských kráľov a 8 kráľovských manželiek
1741 (25.6.)	Korunovácia Márie Terézie v Dóme sv. Martina

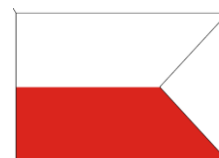
1775	Mária Terézia prikázala zbúrať mestské hradby, čím podporila stavebný rozvoj mesta
1805 (26.12.)	Podpísanie Bratislavského mieru v Primaciálnom paláci medzi Francúzskom a Rakúskom po bitke pri Slavkove
1809	Obliehanie mesta napoleonskými vojskami
1848	Zrušenie poddanstva podpísané Ferdinandom V. v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca
1891	Otvorenie prvého mosta cez Dunaj (Most Františka Jozefa).
1895	Prvá električka premáva v Bratislave
1919 (1.1.)	Obsadenie mesta československými légiami a pripojenie k Československej republike
1919 – 1939	Súčasť Československa
1919	(február) začal sa používať názov mesta Bratislava
1939 (14. 3.)	Bratislava – hlavné mesto fašistického Slovenského štátu
1945 (4. 4.)	Oslobodenie Bratislavy sovietskou a rumunskou armádou
1945 – 1992	Opäť súčasť Československa
1946	Vznik tzv. Veľkej Bratislavy pripojením obcí Devín, Dúbravka, Lamač, Petržalka, Prievoz, Rača a Vajnory
1971	Obce Čunovo, Devínska Nová Ves, Jarovce, Podunajské Biskupice, Rusovce, Vrakuňa a Záhorská Bystrica boli pripojené k Bratislave
1969 (30.10.)	Bratislava – hlavné mesto Slovenskej socialistickej republiky (na hrade podpísaná zmluva o Československej federácii)
1988 (25.3.)	Sviečková manifestácia
1989	Novembrové udalosti
1993 (1.1.)	Rozpad ČSFR a vznik Slovenskej republiky s Bratislavou ako hlavným mestom
2016 (II. polrok)	Bratislava je ako hlavné mesto SR sídlom predsedníctva Slovenskej republiky v Rade európskej únie.

3. SYMBOLY MESTA

Erb Bratislavy tvorí v červenom neskorogotickom štíte strieborné trojvežové opevnenie s bránou, na červených strechách veží sú po dve zlaté gule so zlatými hrotmi a v bráne zlaté, do polovice vytiahnuté mreže. Jeho predlohou je erbová listina kráľa Žigmunda z roku 1436, a v takej podobe sa nepretržite používa dodnes.



Zástavu Bratislavy tvoria dva vodorovné pruhy, horný biely a spodný červený rovnakej šírky, ktoré sú ukončené lastovičím chvostom, typickým pre mestské zástavy na Slovensku.



Logo je najmladším symbolom Bratislavy. Reprezentuje mesto prostredníctvom modernej značky ako dôležitej súčasti modernej identity mesta. Logo Bratislavy vzniklo vo verejnej súťaži v roku 2004. Medzinárodná porota ocenila víťazný návrh Martina Žilinského pre vydarené zjednodušenie hradu ako najvýraznejšieho symbolu Bratislavy.



4. BRATISLAVA – HLAVNÉ MESTO SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Bratislava – hlavné mesto Slovenskej republiky plní funkciu politického, kultúrneho, obchodného, vedeckého a spoločenského centra so silným postavením a vzťahmi v širšom stredoeurópskom priestore. Hlavné mesto Bratislava leží na úpätí Malých Karpát a rozprestiera sa na rozlohe 367,5 km² na oboch brehoch rieky Dunaj, ktorá je druhou najväčšou európskou riekou. S počtom obyvateľov viac ako pol milióna je najväčším mestom Slovenska.

Bratislava je hlavným mestom Slovenskej republiky od 1. januára 1993. Od tohto dátumu je sídlom prezidenta a najvyšších štátnych úradov, zahraničných zastupiteľských úradov a kultúrnych centier viacerých krajín. Rovnako je aj ekonomickým a hospodárskym centrom.

Lokalita, ktorá sa postupne začala osídľovať a bola základom pre vznik mestského útvaru, bola odpradáva križovatkou diaľkových obchodných ciest. Žili tu Kelti, Rimania, Germáni i Slovania. Najväčší rozkvet zaznamenala Bratislava počas takmer 300-ročného obdobia od polovice 16. storočia, kedy sa stala korunovačným mestom uhorských kráľov. Najvýznamnejšou panovníčkou korunovanou v Bratislave bola Mária Terézia, ktorá mala výrazný vplyv na rozvoj mesta.

Svoje sídla si tu postavili a trvalo či prechodne tu aj žili významné aristokratické rodiny Uhorska, rozvíjalo sa remeslo, hosťovali tu najvýznamnejší umelci tých čias: Beethoven, Mozart, Haydn, Liszt. Vedľa seba tu nažívali ľudia slovenskej, maďarskej, nemeckej, židovskej národnosti. Aj v súvislosti s touto skutočnosťou pomenoval každý z národov mesto po svojom: Nemci dali mestu meno v 13. storočí podľa hradu – Pressburg, ktoré Slovania pretvorili na Prešporok, Maďari používali názov Pozsony.

Bratislava je oficiálnym názvom mesta od roku 1919, kedy sa stala súčasťou Československa a neoficiálnym hlavným mestom slovenského územia krajiny. Svoje sídla tu majú mnohé kultúrne inštitúcie – Slovenská národná galéria, Slovenské národné múzeum, Slovenské národné divadlo, Slovenská filharmónia. Okrem národných kultúrnych inštitúcií, Mestského múzea a Galérie mesta Bratislavy sa v ňom nachádza množstvo ďalších múzeí a galérií, ktoré ponúkajú umenie starých majstrov, ako i súčasné umenie.

V okolí mesta sa vždy darilo vínu a nachádza sa tu takmer 1000 ha viníc. Bratislavské vína boli exportným artiklom už v stredoveku a podávali sa na stoloch európskych kráľovských dvorov. Tradícia dobrého jedla a skvelého vína Bratislave zostala do dnešných čias.

4.1 Hlavné mesto ako priorita vlády

Vláda SR schválila Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2016 – 2020, ktoré obsahuje aj časť, podľa ktorej chce vláda riešiť postavenie Bratislavy ako hlavného mesta SR. Vláda vo vyhlásení deklaruje záujem na rozvoji všetkých regiónov Slovenska vrátane podpory a rozvoja hlavného mesta SR.

Koncom decembra 2017 sa uskutočnilo výjazdové rokovanie vlády, na ktorom bola hlavnému mestu poskytnutá účelová dotácia vo výške 13 miliónov eur na opravu ciest v Bratislave.

4.2. Bratislava – mesto vzdelania a budúcnosti

Hlavné mesto je sídlom troch najvýznamnejších slovenských univerzít – najstaršej vysokej školy Univerzity Komenského, Slovenskej technickej univerzity a Ekonomickej univerzity. Okrem toho tu sídlia aj umelecké vysoké školy a niekoľko súkromných škôl

zameraných na právo, ekonómiu či manažment. V Bratislave študuje bezmála 50-tisíc univerzitných študentov, čo dáva firmám a investorom v regióne príslub budúceho rozvoja a mestu zachovanie prirodzeného progresu, sviežosti a mladého ducha. Významnými investormi na pôde mesta a blízkeho okolia a úspešnými zamestnávateľmi etablovanými aj v zahraničí sú: Volkswagen Slovakia, Dell, Siemens, IBM, Eset, Sygic atď.

4.3. Bratislava – mesto turizmu

Rok 2017 nadviazal z hľadiska vývoja cestovného ruchu (CR) v destinácii Bratislava na úspešný rok 2016, čo potvrdzujú aj štatistiky. K pozitívnemu vývoju prispel okrem externých faktorov (dopravná dostupnosť, cenová dostupnosť, priaznivá ekonomická situácia, bezpečnosť, celosvetový trend cestovania) aj efektívny a cielený destinačný manažment a marketing realizovaný Bratislavskou organizáciou cestovného ruchu/Bratislava Tourist Board (BTB).

Rozvoj cestovného ruchu v destinácii zabezpečuje BTB v spolupráci s hlavným mestom a partnermi ako profesionálna organizácia destinačného manažmentu a marketingu pre Bratislavu. K nosným aktivitám patrí propagácia Bratislavy na cieľových trhoch (Rakúsko, Česko, Nemecko, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska a Slovensko) prostredníctvom marketingových kampaní (online, offline, promo videí, sociálne siete a pod); prezentácia na medzinárodných veľtrhoch cestovného ruchu; sieťovanie a spolupráca s členmi, partnermi a stakeholdermi; zabezpečovanie infociest, presstripov, famtripov; spolupráca so zahraničnými médiami, vloggermi a blogermi, čo má priamy vplyv na rast záujmu o Bratislavu a zvyšovanie návštevnosti.

BTB komplexne zabezpečuje produkt turistickej zľavovej karty Bratislava Card, ktorej predaj v roku 2017 vzrástol oproti roku 2016 o 44,3 %. V porovnaní s rokom 2016 bol zaznamenaný nárast počtu návštevníkov o 5,27 %, nárast počtu prenocovaní o 4,45 %, nárast tržieb ubytovacích zariadení o 6 %, nárast výberu dane za ubytovanie o 39,19 % (nárast i v dôsledku zmeny sadzby dane za ubytovanie).

Počet návštevníkov vzrástol v roku 2017 na 1 291 008 (1 226 385 v roku 2016). Z toho nárast zahraničných návštevníkov bol 4,83 % (871 316) a domácich 6,2 % (419 692). Počet prenocovaní dosiahol v roku 2017 hodnotu 2 719 733 (+ 4,45 %). BTB evidoval počas roka 2017 aj pozitívne ukazovatele zaznamenané cyklosčítačmi na hrádzi Berg a Viedenskej ceste, v niektorých mesiacoch bol nárast cyklistov až o takmer 78 %.

Celkový servis pre návštevníkov mesta zabezpečovalo v roku 2017 osem turistických informačných centier BTB – stálych a sezónnych. K službám informovanosti návštevníkov patrí aj tvorba a tlač informačno – propagačných materiálov. V roku 2017 vznikli 4 nové tituly (Zelená Bratislava, Korunovačná Bratislava, Korunovačný foto – video point, katalóg kongresového CR – Metting Planners Guide).

Vybrané súhrnné údaje za rok 2017: realizovalo sa 27 domácich a zahraničných prezentácií, zabezpečili sa infocesty a presstripy pre vyše 200 účastníkov, organizačne sa podporilo 8 podujatí, marketingovo a komunikačne bolo podporených vyše 100 podujatí, bol vytvorený koncepčný dokument „Marketingová a komunikačná stratégia destinácie Bratislava na roky 2018 – 2022“, zrealizovala sa historicky najväčšia kampaň Bratislavy v zahraničí v rámci ktorej sa dosiahlo:



- 2,2 mil. videní na Youtube a Facebooku,
- 4,8 mil. dosah postov na Facebooku,
- 82 % nárast unikátnych návštevníkov web stránky www.visitbratislava.com,
- 13,1 mil. zobrazení (Google Adwords).

Bratislavská organizácia cestovného ruchu (Bratislava tourist board – BTB) v roku 2017 taktiež úspešne implementovala 100 % poskytnutej dotácie Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky. Komplexné informácie poskytuje dokument Správa o činnosti Bratislavskej organizácie cestovného ruchu za rok 2017 dostupný na webovej stránke organizácie.

4.4. Bratislava – mesto spolupráce



V roku 2017 sa zahraničná spolupráca mesta Bratislavy orientovala predovšetkým na výmenu praktických skúseností medzi odborníkmi, či už na bilaterálnej alebo multilaterálnej úrovni. Zatiaľ, čo na jednej strane Bratislava vystupovala ako poskytovateľ svojich skúseností, v iných oblastiach hľadala inšpiráciu u svojich partnerov v zahraničí. Z hľadiska intenzity dominovala bilaterálnym zahraničným vzťahom Bratislavy spolupráca s mestom Brno. Počas roka sa

uskutočnilo viacero odborných stretnutí, z ktorých možno spomenúť napríklad: stretnutie hlavných architektov na tému tvorby územno-plánovacích podkladov a fungovania útvaru hlavného architekta, výmena skúseností na tému ľudia bez domova v rámci medzinárodnej konferencie Starnutie a medzigeneračné vzťahy, spolupráca v rámci medzinárodného medziuniverzitného projektu MUNISS či študijné návštevy bratislavských odborníkov u brnianskych kolegov na témy odpadového hospodárstva a mestskej zelene.

Na základe zintenzívnenia kontaktov s Prahou sa v roku 2017 zorganizovala spoločná diskusia oboch primátorov na pôde Pražského domu v Bruseli. Primátori so Slováckmi a Čechmi, ktorí v Bruseli dlhodobo žijú, hovorili na tému „smart cities“ a reagovali na otázky, ako sú obe mestá pripravené na výzvy 21. storočia a ako čelia problémom súčasnosti.

Z multilaterálnych iniciatív bola Bratislava v roku 2017 zastúpená primátorom mesta v Európskom výbore regiónov, ktorý je poradným orgánom EÚ zloženým zo zástupcov regiónov a miest. Členstvo umožňuje výmenu názorov na európske predpisy, ktoré majú priamy vplyv na lokálnu samosprávu, ako aj tvorbu vlastných odporúčaní, ktoré zohľadňujú potreby miest a regiónov.

Na pracovnej úrovni sa zástupcovia mesta pravidelne zapájajú do tematických skupín v rámci medzinárodnej organizácie európskych miest EUROCITIES. V roku 2017 sa v rámci tejto platformy mesto Bratislava zúčastnilo stretnutí k téme mobilita a sociálne veci.

Bratislava bola aj v roku 2017 oslovená ako poskytovateľ svojich skúseností – tentokrát na tému spolupráce mesta a občianskych iniciatív. K tejto téme mesto navštívila skupina 20 mladých ľudí z Moldavska, ktorí majú záujem o občiansky aktívny život v Moldavsku s cieľom pomôcť svojej komunite. Delegácia v rámci viacdňového tréningu navštívila viaceré slovenské mestá a stretla sa aj so zástupcami občianskych združení. Projekt financovaný z prostriedkov európskej rozvojovej pomoci v ďalšom kroku pokračoval študijným programom v Moldavsku, po skončení ktorého budú mať jeho účastníci možnosť

pripraviť vlastný projekt zameraný na riešenie vybraného problému v ich krajine.

Dôležitú úlohu v rámci spolupráce mesta so zahraničnými partnermi zohráva aj spolupráca so zastupiteľskými úradmi cudzích štátov. Aj v roku 2017 sa podarilo zrealizovať viacero aktivít či výmenu skúseností. V spolupráci s francúzskym veľvyslanectvom sa uskutočnila študijná cesta odborníkov magistrátu do francúzskych miest Paríž, Orleans a Nantes na tému smart city, ktorá okrem získania praktických poznatkov vytvorila aj priestor pre ďalší rozvoj vzájomnej spolupráce. S nórskou ambasádou pokračovala spolupráca v téme adaptácia na zmenu klímy, s rakúskym veľvyslanectvom sa riešili možné kultúrne projekty pre rok 2018. Na základe iniciatívy japonského veľvyslanectva Bratislava nadviazala kontakty s japonským mestom Gifu, ktoré prejavilo záujem o kultúrnu výmenu.

Z podujatí, ktoré mali Bratislavčania možnosť v roku 2017 navštíviť, možno spomenúť Dni Sofie v Bratislave. Počas série podujatí, akými boli výstavy bulharských akademických maliarov, koncerty či prezentácia bulharskej kuchyne a špecialít, mali obyvatelia a návštevníci Bratislavy možnosť spoznať tradičnú kultúru, ale aj pozoruhodnosti Sofie a Bulharska. Toto podujatie, ako aj záujem Sofie o skúsenosti Bratislavy s predsedníctvom v Rade Európskej únie, boli realizované v spolupráci s bulharským veľvyslanectvom v Bratislave.

4.5. Bratislava – mesto kultúry, športu, oddychu, zábavy

4.5.1. Kultúra

Múzeum Mesta Bratislavy (MMB)

Múzeum mesta Bratislavy je uznávanou pamäťovou a zbierkotvornou inštitúciou zameranou na dokumentáciu a interpretáciu dejín hlavného mesta Slovenska Bratislavy prostredníctvom autentických zbierkových predmetov dokladajúcich významné historické udalosti a život v meste vedecko-výskumnou, prezentačnou, vzdelávacou a popularizačnou formou poskytujúcou aj priestor pre stretávanie návštevníkov i odbornej a laickej verejnosti. Bohatý zbierkový fond prezentuje prostredníctvom desiatich expozícií umiestnených v historicky významných objektoch.

V roku 2017 Múzeum získalo 623 zbierkových predmetov, uskutočnili sa archeologické výskumy v areáloch národných kultúrnych pamiatok: hrad Devín, Antická Gerulata a Dom hypocaustom v Rusovciach. K 100. výročiu úmrtia Jána Batku (1845 - 1917), významnej osobnosti z dejín kultúry v Bratislave múzeum realizovalo výstavu a usporiadalo vedeckú konferenciu so zahraničnou účasťou.

Múzeum vydalo Zborník Devín Veroniky Plachej, päť publikácií v rámci novozaloženej edície História v kocke pre deti a mládež, sprievodcov k výstavám Ján Batka a Bratislava a Gerulata. Skvosty hrobov pohrebiska III., publikáciu ku vzdelávaciemu programu Prechádzky s pánom Marquartom.

V rámci sprístupnenia horného hradu v Devíne po ukončení jeho rekonštrukcie sa v jaskynných priestoroch otvorila nová expozícia prezentujúca stavebný vývoj, majiteľov hradu a najvýznamnejšie udalosti v priebehu 13. – 20. storočia.

Múzeum mesta Bratislavy navštívilo v roku 2017 spolu 299 818 návštevníkov.

Galéria mesta Bratislavy (GMB)

Galéria mesta Bratislavy (GMB) sídli v dvoch nádherných palácoch. Mirbachov palác je jednou z najkrajších rokokových stavieb v Bratislave. Nachádza sa tu expozícia stredoeurópskeho barokového maliarstva a sochárstva doplnená o aktuálne výstavy. V Pálffyho paláci je možné vidieť stopy keltskej Bratislavy, gotickú tabuľovú maľbu a plastiku, stredoeurópske umenie 19. stor. a moderné slovenské výtvarné umenie. K

najpozoruhodnejším dielam patrí objekt Mateja Kréna „Pasáž“.

Okrem toho GMB prezentuje svoje zbierky aj v Primaciálnom paláci, kde sú okrem vzácných tapisérií vystavené aj diela európskeho umenia minulých storočí. V roku 2017 pripravila GMB 23 výstav slovenského a svetového umenia. Návštevnosť expozícií a výstav GMB v roku 2017 bola 31 806 návštevníkov.

Mestská knižnica v Bratislave (MKB)

Mestská knižnica v Bratislave (MKB) je verejnou knižnicou mesta Bratislavy slúžiacou všetkým obyvateľom i návštevníkom mesta. Navštevujú ju všetky vekové skupiny používateľov. Za čitateľa knižnice sa v sledovanom období zaregistrovalo 7 665 občanov, poskytnutých bolo vyše 225 000 výpožičiek a knižnicu navštívilo a služby využilo spolu 244 517 návštevníkov. Z nich 107 794 zavítalo do knižnice osobne. Knižnica zorganizovala 356 podujatí pre 33 765 návštevníkov.

V roku 2017 mestská knižnica zrealizovala viaceré zaujímavé projekty: Týždeň slovenských knižníc 2017, Noc s Andersenom, literárno-výtvarná súťaž Bratislava, moje mesto na tému Putovanie časopriestorom.



Počas letnej sezóny v letnej čitárni U červeného raka sa realizovali ďalšie podujatia v rámci projektov Čítajme slovenskú literatúru, Literatúrou k zážitkom, Čítanie čo nenudí, Koncerty U červeného raka, Hudobnenie, Otvorené pódium, ktoré predstavili množstvo osobností z literárneho, hudobného, tanečného sveta.

Veľmi obľúbená je stále Počítačová škola pre seniorov aj počítačové konzultácie o práci na počítači pre záujemcov, či nový projekt Tréning pamäte pre seniorov (uskutočnilo sa 7 stretnutí pre 75 seniorov) a Počítačová bezpečnosť (dnes taká potrebná – zrealizovalo sa prvých 5 prednášok o problémoch a nástrahách internetového sveta, z toho 3 pre žiakov bratislavských škôl a 2 večerné kurzy pre rodičov), integrovaný projekt pre vidiace a nevidiace deti Čítajme spolu, či kontinuálne pokračujúce premietanie filmov s hlasovým komentárom v Kine pre nevidiacich a slabozrakých v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom a Trnka, n. o. Neprehliadnuteľnými boli podujatia pre tínedžerov a mladých dospelých v zážitkovom workshope Príbeh jedného domu, obľúbenými sa stali aj prírodovedné prednášky so zoológom, ale aj čitateľský klub Zajka Bojka, či obyčajné čítanie pre deti, čo celý rok poslúchali. Podujatia celým rokom sprevádzali nápadité výstavy v Galérii Artotéka, Pod knižnicou i v samotnej letnej čitárni.

BKIS a Mestské divadlo MDPOH

Bratislavské kultúrne a informačné stredisko (BKIS) je mestskou príspevkovou organizáciou. Na základe zriaďovacej listiny je jeho hlavnou úlohou vytvárať podmienky pre organizovanie programov, služieb a produktov v oblasti kultúry, cestovného ruchu, spoločenského života, ich organizovanie a iniciovanie.

V oblasti kultúry BKIS vytvára podmienky na organizovanie alebo samo organizuje kultúrne a spoločenské podujatia, rozvíja umeleckú činnosť repertoárom divadelných podujatí MDPOH (Mestské divadlo P. O. Hviezdoslava na Laurinskej ulici) a výstav i koncertov v koncertnej sieni Klarisky; zabezpečuje kultúrne a spoločenské podujatia z poverenia hlavného mesta SR Bratislavy a mestského zastupiteľstva, pričom medzi najvýznamnejšie projekty patria najmä akcie Kultúrneho leta a Hradných slávností Bratislava, Vianoce v

Bratislave a projektu Bratislava pre všetkých. BKIS zároveň podporuje rozvoj záujmovej činnosti.

Hlavný cieľ BKIS je zabezpečiť organizačno–technickú podporu akcií hlavného mesta. V roku 2017 bolo zabezpečených:

- počet programových žánrov (5)
- počet divadelných predstavení (104)
- počet programov (405)

4.5.2.Šport

Správa telovýchovných a rekreačných zariadení hlavného mesta SR Bratislavy (STARZ) zabezpečovala prevádzku 12 zariadení, ktoré za rok 2017 navštívilo 407 tis. platiacich návštevníkov v rámci hodín vyčlenených pre verejnosť na Plavárni Pásienky, korčuľovania verejnosti na ZŠ O. Nepelu a ZŠ Harmincova, ŠH Harmincova, verejnosti v saunách Delfín, Pásienky, Rosnička, fitnescentre Tehelné pole, posilňovni Pásienky.

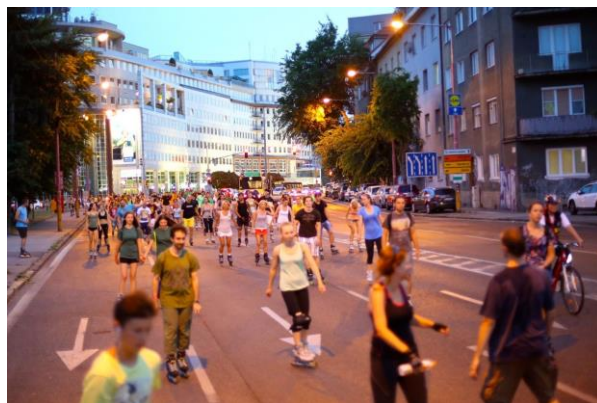
Počet prevádzkových hodín za rok 2017 v zariadeniach STARZu bol 50 844 hodín, okrem platiacich návštevníkov v hodinách vyčlenených pre verejnosť.

Zariadenia STARZu počas doby prenájmu telovýchovných a rekreačných zariadení, organizovania kultúrnych, športových podujatí a zabezpečenia prevádzky zariadení voľne prístupných verejnosti, navštívilo ďalších približne 850 000 návštevníkov, spolu navštívilo zariadenia STARZu približne 1,26 mil. návštevníkov.

V zariadeniach STARZu sa v roku 2017 konalo 449 športových a kultúrno-spoločenských podujatí.

STARZ v roku 2017 zorganizoval 7 masových športových podujatí, ktorých sa zúčastnilo takmer 10 000 účastníkov. Medzi najvýznamnejšie patril 70. ročník Národného behu Devín – Bratislava s účasťou 7 000 bežcov.

Hlavné mesto podporilo 17 významných medzinárodných športových podujatí konaných v Bratislave, ako aj účasť reprezentantov Bratislavy na svetových športových podujatiach a priamo zrealizovalo a zabezpečilo účasť 76 mladých reprezentantov do 16 rokov z Bratislavy v športoch ako futbal, basketbal, volejbal, hádzaná, atletika a stolný tenis na 22. ročníku Turnaja 4-miest v Záhrebe.



4.5.3.Oddych a zábava

ZOO Bratislava

Zoologická záhrada v Bratislave v apríli 2017 otvorila nové chovné zariadenie pre vlky európske aj s drevenou vyhliadkovou plošinou.

Okrem toho ZOO počas leta z príspevku mesta rekonštruovala prístupovú cestu smerom k výbehu nosorožcov. Cieľom zoologickej záhrady hlavného mesta je okrem iného upevňovať v ľuďoch zodpovednosť voči prírode. V roku 2017 ZOO Bratislava chovala 1 016 živočíchov v 178 druhoch a návštevnosť bola 287 991 ľudí.



Bratislavský lesoprak

Domček na strome Pod Dubmi

V bratislavskom lesoparku pribudol v roku 2017 druhý domček na strome v lokalite Dlhé lúky.



Prvý sa nachádza na Kačíne. Tento domček prevádzkujú Mestské lesy Bratislava, ktoré sú príspevkovou organizáciou hlavného mesta SR Bratislavy.

Domček v hodnote 19 000 eur postavila spoločnosť Tree Houses.

Zrekonštruovaný altánok na Červenom kríži

V letných mesiacoch bol v bratislavskom lesoparku otvorený aj zrekonštruovaný areál obľúbeného turistického miesta Červený kríž.

Prvá časť rekonštrukcie prebehla na jeseň v roku 2016 v celkovej hodnote 67 800 eur. Počas druhej etapy rekonštrukcie sa dostaval altánok a vybudovala sa aj vyhlídková veža pre deti, areál sa doplnil drevenými stolmi a lavicami. Finančné náklady na druhú etapu rekonštrukcie boli vo výške 36 930 eur.

5. SAMOSPRÁVA MESTA

História bratislavskej samosprávy siaha do r. 1291, kedy privilegium kráľa Ondreja III. potvrdilo mestské zriadenie v Bratislave a samostatné mestské orgány nezávislé na kráľovskom župnom úrade. Na ich čele bol richtár, ktorý spolu s dvanástimi prísažnými rozhodoval v procesných veciach, vydával rozhodnutia, rozvážoval právne pomery a vynášal rozsudky. Mestskú radu volili mešťania každoročne na Svätého Juraja – 24. apríla. Neskôr vznikla funkcia mešťanostu, ktorého úlohou bola správa mesta. Bratislava bola slobodným kráľovským mestom a to až do začlenenia do Česko-slovenskej republiky v roku 1919.

Súčasná samospráva bola ustanovená zákonom o obecnom zriadení v r. 1990 zásadnými zmenami a najmä osobitným zákonom o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave. Samosprávu Bratislavy tvoria dve úrovne, ktoré majú rozdelené jednotlivé kompetencie. Na úrovni mesta ako celku je to primátor a mestské zastupiteľstvo a potom starostovia a miestne zastupiteľstvá **17** mestských častí.

5.1. Primátor

Rok 2017 bol tretím rokom funkčného obdobia primátora Iva Nesrovnala. JUDr. Ivo Nesrovnal sa narodil 19. 5. 1964 v Bratislave. Vyštudoval Právnickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave, ktorú úspešne ukončil v roku 1986 obhajobou diplomovej práce na tému: Ochrana práv občanov v občianskom súdnom konaní.



Neskôr študoval na viacerých zahraničných univerzitách:

- Máj 1992 - George Washington University, National Law Center, LL.M., Washington D.C. v USA.
- Apríl 1991 - Universität Hamburg, Fakultät für Rechtswissenschaft v Nemecku.

- Január 1991 - L'Université Robert-Schuman de Strasbourg, Faculté de Droit Comparé vo Francúzsku.
- August 1990 - Yeshiva University of New York, Cardozo Law School v Maďarsku.

Profesionálnu dráhu začal v Slovenskej akadémii vied. V deväťdesiatych rokoch pracoval v kancelárii prezidenta Václava Havla v Prahe ako právnik so zameraním na ochranu ľudských práv. Ako advokát žil a pracoval v rôznych európskych krajinách. V rokoch 1992 – 2005 viedol medzinárodnú advokátsku kanceláriu Gleiss Lutz Rechtsanwälte, Stuttgart, Praha, Bratislava, ktorá sa špecializuje na medzinárodné transakcie, prevzatia, fúzie a akvizície, právo Európskej únie, ochranu hospodárskej súťaže, bankovníctvo, cenné papiere, nehnuteľnosti, projekty na „zelenej lúke“, privatizácie a duševné vlastníctvo.

5.2. Náместníci primátora

Primátora zastupujú traja náместníci z radov poslancov zastupiteľstva. Sú nimi Milan Černý ako prvý štatutárny zástupca a ďalej dve náместníčky primátora - Iveta Plšeková a Ľudmila Farkašovská.

5.3. Mestské zastupiteľstvo

Mestské zastupiteľstvo má 45 poslancov volených obyvateľmi hlavného mesta v priamych voľbách na štvorročné obdobie. Postavenie mestského zastupiteľstva upravuje Štatút hlavného mesta SR Bratislavy. Počet poslancov volených v jednotlivých mestských častiach určí mestské zastupiteľstvo pred voľbami podľa podielu obyvateľov mestskej časti na celkovom počte obyvateľov hlavného mesta, pričom každá z nich má v mestskom zastupiteľstve aspoň jedného poslanca.



Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta SR Bratislavy v roku 2017 zasadalo 18 dní. Mestské zastupiteľstvo v roku 2017 prijalo 317 uznesení (č. 716/2017 – 1032/2017).

Menný zoznam poslancov Mestského zastupiteľstva v r. 2017:

Augustinič Katarína, Ing.
 Bajan Vladimír, Ing.
 Borguľa Martin, Ing.
 Budaj Ján
 Bulla Pavol, Ing.
 Buocik Ján, Mgr.
 Čahojová Dana, MUDr.
 Černá Marta, RNDr.
 Černý Milan, Ing.
 Dostál Ondrej, Mgr.
 Drozd Slavomír, Ing.
 Farkašovská Ľudmila, PhD.
 Ferenčáková Gabriela
 Greksa Marian
 Grendel Gábor, Mgr.

Hanulík Peter, Ing.
 Hanulíková Iveta, Ing.
 Hochschorner Peter
 Hrčka Ján, Ing.
 Chren Martin, Ing.
 Jambor Milan
 Jéghe Izabella
 Jenčík Radovan
 Káčer Juraj, Ing.
 Kaliský Branislav, Ing. arch.
 Kimerlingová Viera, Ing.
 Kolek Ignác, Ing.
 Korček Tomáš, JUDr.
 Kríž Oliver, Mgr.
 Kuruc Martin, JUDr., Ing.

Mikulec Richard, JUDr.
Mrva Ján, Ing.
Olekšák Radoslav, Mgr., Ing.
Pätoprstá Elena, Ing. arch., Mgr. art.
Pilinský Peter, Mgr.
Plšeková Iveta, MUDr.
Svoreňová Soňa, Ing.
Šimončíčová Katarína, Ing.
Štasselová Lucia, Ing. arch.
Tvrdá Jarmila, Ing.
Uhler Jozef, Mgr.
Vetrák Milan, JUDr., PhD.
Weinštuk Roman, Ing.
Zaťovičová Zdenka, Mgr.
Žitný Rastislav, Mgr.

5.4. Mestská rada

Mestská rada hlavného mesta SR Bratislava je iniciatívnym, výkonným a kontrolným orgánom mestského zastupiteľstva. Okrem toho plní funkciu poradného orgánu primátora. Primátor zvoláva a vedie zasadnutia mestskej rady a podpisuje ich uznesenia.

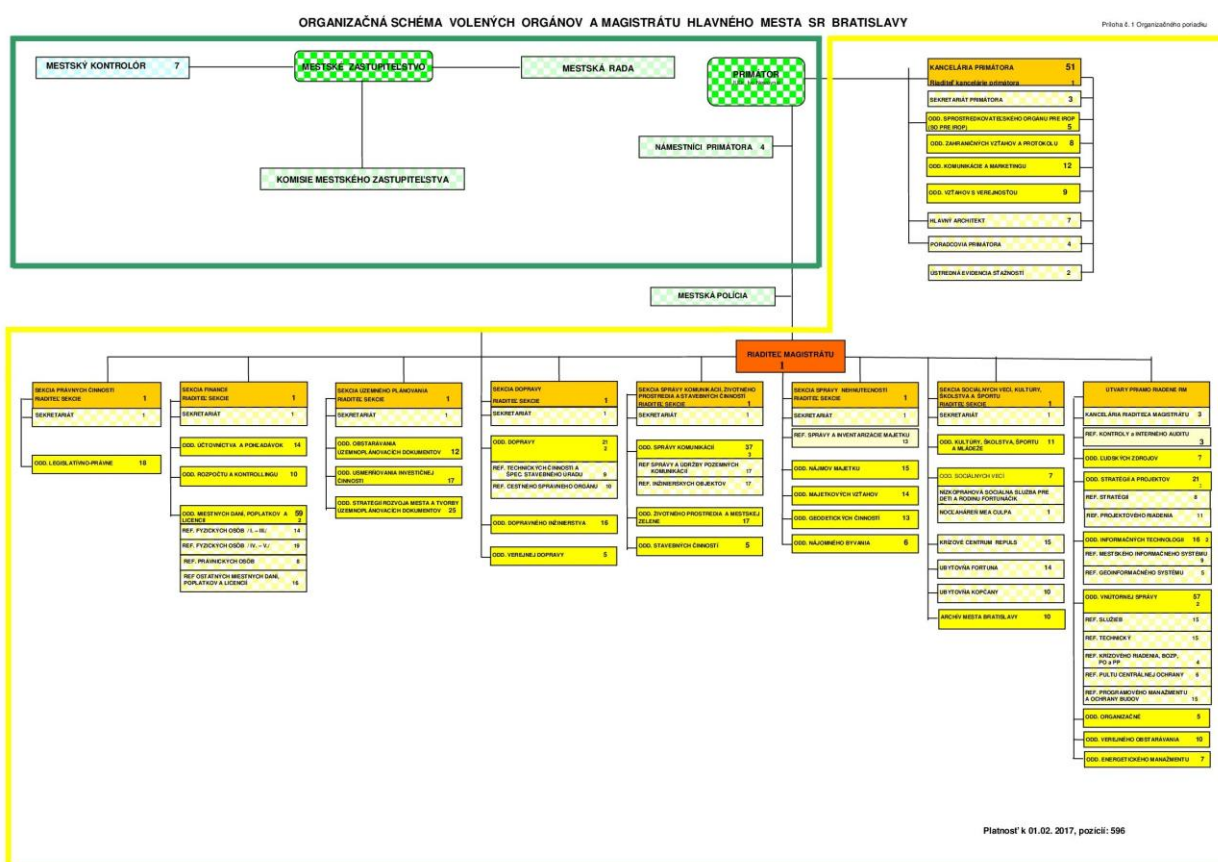
Mestská rada sa skladá z 10 členov, ktorých volí mestské zastupiteľstvo zo svojich poslancov na celé funkčné obdobie, 17 starostov mestských častí a 3 námestníkov primátora. V zloženíestskej rady sa prihliada na zastúpenie politických strán a politických hnutí zastúpených v mestskom zastupiteľstve. Každý z týchto členovestskej rady, spolu ich je 30, má hlasovacie právo. Primátor hlasovacie právo nemá.

Na zasadnutí mestskej rady sa zúčastňuje aj riaditeľ magistrátu, mestský kontrolór, hlavný architekt, riaditeľ kancelárie primátora, tlačový tajomník magistrátu a zamestnanci organizačného oddelenia a oddelenia informatiky magistrátu, ktorí nemajú hlasovacie právo. Mestská rada sa schádza podľa potreby, najmenej raz za mesiac, spravidla v prvý štvrtok v mesiaci, v Primaciálnom paláci. V roku 2017 bolo 17 zasadnutí mestskej rady.

5.5. Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy

Magistrát je výkonným orgánom primátora, vykonáva odborné, administratívne a organizačné práce súvisiace s plnením úloh mestského zastupiteľstva a primátora. Magistrát vedie riaditeľ Mgr. Martin Maruška, ktorého do funkcie vymenoval primátor. V roku 2017 magistrát zamestnával 596 odborných zamestnancov.

Organizačná štruktúra magistrátu k 1.2.2017:



5.6 Hlavný kontrolór

Funkciu mestského kontrolóra vykonáva v zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení Ing. Peter Šinály od roku 2009.

Prehľadom kontrolnej činnosti útvaru mestského kontrolóra za rok 2017 je ročná správa zverejnená na webstránke: <https://zastupitelstvo.bratislava.sk/data/att/23126.pdf>

Mestský kontrolór predložil v priebehu roka 2017 spolu 20 správ o vykonaných kontrolách. V hlavnom meste SR Bratislava bolo vykonaných 14 kontrol, v rozpočtových organizáciách 4 kontroly a v príspevkových organizáciách 2 kontroly. Kontrolované subjekty prijali spolu 50 opatrení a 14 odporúčaní na návrh kontrolórov zúčastnených na kontrolách. Opatrenia v počte 43 a odporúčania v počte 13 boli prijaté riaditeľom magistrátu. Riaditelia rozpočtových organizácií prijali 5 opatrení a jedno odporúčanie a 2 opatrenia boli prijaté riaditeľom príspevkovej organizácie Múzeum mesta Bratislavy.

Kontroly z plánu práce na 2. polrok 2017 boli ukončené pred prvým riadnym rokovaním MsZ v roku 2018, t. j. 22.2.2018 boli 4 a kontrolórmí bolo navrhnutých 5 opatrení a 4 odporúčania, z toho po jednom pre hlavné mesto SR Bratislavu a 4 opatrenia a 3 odporúčania pre príspevkovú organizáciu Správa telovýchovných a rekreačných zariadení hlavného mesta SR Bratislavy.

5.7 Mestské časti

Územie hlavného mesta SR je za účelom výkonu samosprávy rozdelené na 17 mestských častí. Mestské časti sú právnickými osobami, ktoré za podmienok ustanovených zákonom o Bratislave a štatútom mesta hospodária so zvereným majetkom a finančnými prostriedkami. Každá mestská časť má svojho starostu, miestne zastupiteľstvo a úrad.



Starostovia 17 mestských častí Bratislavy:

Bratislava-Čunovo: Gabriela Ferenčáková

Bratislava-Devín: Ľubica Kolková

Bratislava-Devínska Nová Ves: Milan Jambor

Bratislava-Dúbravka: Martin Zaťovič

Bratislava-Jarovce: Pavel Škodler

Bratislava-Karlova Ves: Dana Čahojová

Bratislava-Lamač: Peter Šramko

Bratislava-Nové Mesto: Rudolf Kusý

Bratislava-Petržalka: Vladimír Bajan

Bratislava-Podunajské Biskupice: Alžbeta Ožvaldová

Bratislava-Rača: Peter Pilinský

Bratislava-Rusovce: Dušan Antoš

Bratislava- Ružinov: Dušan Pekár

Bratislava-Staré Mesto: Radoslav Števčík

Bratislava-Vajnory: Ján Mrva

Bratislava-Vrakuňa: Martin Kuruc

Bratislava-Záhorská Bystrica: Jozef Krúpa

6. OTVORENÁ SAMOSPRÁVA

6.1 Prístupný úrad

Obyvatelia slovenskej metropoly mohli pri komunikácii s mestom aj v roku 2017 aktívne využívať služby, ktoré poskytuje kancelária prvého kontaktu „Front Office“, ktorá sa nachádza na prízemí budovy bratislavského magistrátu na Primaciálnom námestí.

Priamy kontakt s občanmi zabezpečujú pracovníci oddelenia vzťahov s verejnosťou, ktorí poskytujú verejnosti informácie o fungovaní samosprávy, jej orgánoch a orgánoch štátnej správy, všeobecné informácie o činnosti magistrátu na jeho jednotlivých úsekoch, ako aj komplexné informácie k žiadostiam fyzických a právnických osôb, vrátane kontroly ich správnosti, spracúvajú a odpovedajú na občianske podnety, ktoré prichádzajú na adresu info@bratislava.sk.

Svoje podnety môžu občania zasielať aj prostredníctvom iných portálov a webstránok, ako napr. odkazprestarostu.sk či mobilnej aplikácie CityMonitor.

Pracovisko prvého kontaktu slúži aj ako podateľňa mesta a ako miesto, kde si môžu občania osvedčiť úradné listiny a podpisy. Výraznejší nápor bol zaznamenaný v oblasti bytovej, pri riešení žiadostí o poskytnutie náhradného bývania pre ľudí z reštituovaných domov aj územného plánovania či parkovacej politiky. V roku 2017 bolo vybavených približne 6 000 mailových podnetov, 16 000 telefonátov, osvedčených 2 917 pospisov a 1 878 listín.

Elektronické poskytovanie služieb prebiehalo cez internetový portál www.esluzbyba.sk. Portál je previazaný s Ústredným portálom verejnej správy (ÚPVS, www.slovensko.sk), čo umožňuje pri komunikácii s občanom využívať na elektronické podpisovanie a autentifikáciu občiansky preukaz s čipom.

S ohľadom na trendy budúceho rozvoja e-governmentu sa dá očakávať, že portál služieb sa postupne stane jedným z hlavných, ak nie hlavným, nástrojom pre komunikáciu občanov so svojimi úradmi. Úvodná fáza projektu elektronizácie bratislavskej samosprávy bola hradená z prostriedkov operačného programu Bratislavský kraj z fondov EÚ a priniesla prvých 85 služieb z oblastí ako bývanie a majetok, dane a financovanie, ale aj napríklad vzdelávanie, deti a mládež či sociálna pomoc.

Po realizácii prvej fázy sa Bratislava rozhodla pokračovať v rozširovaní projektu aj z vlastných prostriedkov a v priebehu rokov 2016 – 2018 zvýšiť rozsah o ďalších takmer 60 poskytovaných služieb. Patria medzi ne napríklad ohlasovanie výskytu túlavých zvierat, predaj/prenájom hnuteľného majetku obce, žiadosť o prijatie dieťaťa do materskej/základnej školy alebo podávanie návrhov na zmenu a doplnkov územného plánu.

Hlavné mesto zefektívnilo svoje služby občanom aj dotykovým informačným panelom na priečelí budovy magistrátu na Primaciálnom námestí, ktorý umožňuje občanom nonstop prístup k informáciám, ktoré ponúka webový portál hlavného mesta.

Pre riešenie občianskych sporov mali občania možnosť aj tento rok využiť služby mediačnej

poradne v priestoroch Primaciálneho paláca.

6.2. Sťažnosti a petície

V roku 2017 bolo na Ústrednú evidenciu sťažností podaných 99 sťažností. Sťažnosti sa týkali odborných útvarov Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy v oblasti sekcie správy komunikácií, životného prostredia a stavebných činností, sekcie územného plánovania, sekcie dopravy, sekcie financií a sekcie sociálnych vecí, kultúry, školstva a športu. Pri správe nehnuteľností išlo najmä o sťažnosti týkajúce sa žiadosti o prenájom alebo odkúpenie pozemku. Pri správe komunikácií sťažnosti smerovali na opravu poškodených cestných zvodidiel, opravu chodníka a výtlkov. Pri doprave sa občania sťažovali na osadenie dopravného značenia, požadovali vybudovanie priechodov pre chodcov.

So sťažnosťou podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov sa môžu občania obrátiť na Hlavné mesto SR Bratislava prostredníctvom písomnej alebo elektronickej formy. Bratislavčania v roku 2017 podali 18 petícií. Týkali sa najmä problematiky územného plánovania, dopravy, nehnuteľností, správy komunikácií či životného prostredia. Názor občanov vyjadrený prostredníctvom petície, bol vypočutý nielen v rámci ich zákonných práv, ale o ich požiadavke rokovali aj poslanci mestského zastupiteľstva. Na základe zákona č. 85/1990 Zb. v znení neskorších predpisov a zásad vybavovania petícií v podmienkach samosprávy hlavného mesta SR Bratislavy bola každá petícia, pod ktorú sa podpísalo viac ako 1-tisíc osôb, zaradená na rokovanie mestského zastupiteľstva.

6.3. Dni otvorených dverí primátora

Osobné stretávanie obyvateľov s primátorom, tzv. primátorský deň, je už tradične pevnou súčasťou mesačného pracovného programu primátora a vychádza spravidla na každú prvú stredu v mesiaci.



V priebehu roka 2017 využilo takúto formu komunikácie s primátorom veľa občanov, ktorí potrebovali poradiť a pomôcť najmä v sociálnych otázkach.

6.4. Komunikácia s verejnosťou

V roku 2017 vydalo komunikačné oddelenie kancelárie primátora hlavného mesta SR Bratislavy 247 tlačových správ, zorganizovalo 82 tlačových konferencií s cieľom informovať Bratislavčanov a návštevníkov mesta o aktuálnom dianí v meste aj aktivitách jeho čelných predstaviteľov, o činnosti odborných oddelení magistrátu a mestských organizácií v rôznych oblastiach, ktoré mesto Bratislava realizuje pre svojich obyvateľov (napríklad o poskytovaní sociálnych služieb, revitalizácii verejných priestorov, oprave ciest, údržbe zelene, zmenách v doprave, medzinárodných projektoch a kultúrnych spoluprákach či dôležitých udalostiach, ktoré sa dejú v meste. Komunikačné aktivity mesta taktiež zahŕňajú každodennú komunikáciu s médiami).

Hlavné mesto navyše vydáva vlastný informačný časopis s kultúrno-spoločenským zameraním in.ba, za ktorý hlavné mesto v celoslovenskej súťaži Podnikové médium roka v kategórii – časopisy neziskových, príspevkových a rozpočtových organizácií získalo 2. miesto. V roku 2017 vyšlo 10 čísiel. Časopis spolupracuje s vyše tristo kultúrnymi inštitúciami a organizáciami či občianskymi združeniami mesta, podporuje spoločenské a športové aktivity Bratislavy.

Komunikácia s verejnosťou bola podporená aj prostredníctvom webovej stránky hlavného mesta www.bratislava.sk, ktorá obsahuje informácie týkajúce sa verejného života v slovenskej metropole, a tiež cez facebookové stránky – primátora, hlavného mesta a „works“ (tie boli zamerané na informovanie o priebežnom stave opráv v meste).

Okrem webovej stránky mesta a sociálnych sietí sa mohla verejnosť o akciách hlavného mesta

dozvedieť aj z LED nosičov v MHD – See and Go obrazoviek umiestnených v prostriedkoch MHD na základe spolupráce hlavného mesta a Dopravného podniku Bratislava.

7. VEREJNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

7.1. Most SNP

Hlavné mesto začalo v letných mesiacoch 2017 s opravou vozovky na Moste SNP, ktorá bola navrhnutá tak, aby bol most počas celej opravy prejazdný. Všetky práce na oprave vozovky Mosta SNP šli podľa navrhnutého technologického postupu a v plánovanom harmonograme. Po čiastočnej uzávierke bol Most SNP od 1. septembra 2017 opäť plne prejazdný.

Práce na moste boli navrhnuté s ohľadom na zaťaženie mosta. Rekonštrukciu zabezpečovala slovenská pobočka spoločnosti Swietelsky, ktorá vykonávala práce pod dohľadom autorského dozoru - Ing. F. Brliťa a stavebného dozoru. Súčasťou opravy bola výmena poškodených gumenných tesnení na mostných uzáveroch.

Základné technické parametre Mosta SNP:

- Most je oceľový zavesený s jedným pylónom, vysokým 84,6 m situovaným na pravom brehu rieky Dunaj
- Dĺžka nosnej konštrukcie – 430 m
- Most má v osi priečného rezu mosta celkom 6 závesov (3 dvojice závesov)
- Podklad pod vozovku tvorí ortotropná oceľová mostovka
- Nosná konštrukcia má celkovú šírku 21 m
- Vozovka na moste je rozdelená stredným deliacim pásom na samostatné jazdné pásy
- Každý jazdný pás pozostáva z dvoch jazdných pruhov. Voľná šírka každého jazdného pásu je 8,5 m
- Most bol daný do užívania v auguste 1972.



V správe hlavného mesta je 103 mostov v celkovej dĺžke 10 125,85 m (z toho 3 mosty ponad Dunaj: Most SNP, Most Apollo, Starý most), 28 lávok pre peších v celkovej dĺžke 4 089,57 m, 4 podjazdy, 7 výťahov (Most Apollo - 4 ks, lávky nad Einsteinovou: pri Inchebe - 2 ks, pri Digital Parku - 1 ks).

Pri údržbe mostov boli realizované:

- nátery zábradlí a mosta Dolnozemska – Kutlíková
- nátery zábradlí lávky SAV, Pražská
- oprava povrchu lávky pre peších na Zlatých pieskoch
- sanácia oporného múru Bárdošova ul.

- sanácia pôvodnej opory cestného nadjazdu v ŽST Lamač na 48,700 km a odstránenie poškodených častí betónovej klenby cestného nadjazdu Lamač

Pri údržbe podchodov boli realizované:

- výmena svetiel za LED – Hodžovo nám.
- oprava údržbárskej miestnosti s elektrorozvádzačom, vodovodnou prípojkou vrátane vymaľovania po vyhorení – Prievozská vľavo,
- oprava filagórie – Hlavná stanica ŽSR,
- výmena svetiel za LED, výmena roštov, nové lavičky, výmena a náter mreží – Patrónka,
- oprava a náter protihlukovej steny – Rusovská, Záporožská,
- odstránenie zastrešenia – Dolnozemska – Žehrianska

7.2. Správa a údržba ciest

Oddelenie správy komunikácií (OSK) pripravilo v priebehu roka harmonogram rekonštrukčných prác týkajúcich sa predovšetkým lokálnych opráv mestských komunikácií I. a II. triedy vo všetkých mestských častiach, ale aj opravy chodníkov a zastávok mestskej hromadnej dopravy.

Na bezpečné a udržiavané pozemné komunikácie, inžinierske objekty, dopravné značenie a cestné svetelné signalizácie bolo vynaložených celkovo 14,91 mil. €.

V rámci rutínnej a štandardnej údržby boli zrealizované tieto činnosti:

- | | |
|--|------------------------|
| • Oprava miestnych komunikácií I. a II tr. | 261 361 m ² |
| • Oprava prejazdových úsekov ciest | |
| • Oprava chodníkov | |
| • Oprava zastávok MHD | 5 819 m ² |
| • Strojné čistenie uličných vpustov | 1 131 ks |
| • Počet udržiavaných mostov | 103 ks |
| • Počet udržiavaných podchodov | 22 ks |

Ako prvé boli opravované komunikácie Rožňavská, Panónska v smere do centra a Staré grunty. Nasledovala oprava Lamačskej, Brnianskej, Legionárskej, Hyroševej, Gaštanovej, Lovinského, Hradskej, Prievozskej Tomášikovej, Podunajskej, Krajnej, Trenčianskej, Uzbeckej, Korytnickej, Račianskej, Osloboditeľskej, Odborárskej, Podháj, Karloveská, Repašského, VU III/00244, Kremel'ská, Bratislavská, Balkánska, Viedenska, Furdekova, Bratska, Smolenická, Hraničiarska, Ovocná. Oprava Špitálskej ulice bola



realizovaná v mesiaci november, nakoľko bolo potrebné opravu povrchu vozovky koordinovať s rekonštrukciou električkovej trate v tomto úseku. Ďalej boli opravené komunikácie: Kubačova, Panónska v smer von z mesta, Púchovská, Tomášikova – križovatka, M. Schneidera Trnavského, Karadžičova, Mierova, Slovnaftská. Opravované boli rovnako chodníky a spevnené plochy

(vnútrobloky), a to: Ružinovská– Herlianska, Prievozská – Martinčekova, Balkánska, Námestí SNP a Trnavské mýto.

V roku 2017 boli opravené nasledovné chodníky:

Ul. 29. augusta, Špitálska, Lovinského, Krajínska, Gagarinova, Bulharská, Drieňová, Prievozská, Podunajská, Cyprichová, Osloboditeľská, Kadnárova, Račianska, Repašského, Jiráskova, Lietavska a Šintavská.

Rozsiahlejšou opravou a revitalizáciou prešlo Námestie SNP, podmostie Mosta SNP, zastávky MHD na Patrónke a chodník na Ružinovskej ulici.

Výmenou za betónový povrch a zabudovaním prvkov debarierizácie prešli v druhom polroku aj nasledujúce zastávky MHD: Brnianska, Námestie F. Liszta, Lamačská, Košická, dve zastávky na Hradskej, Dopravná, Detvianska, dve zastávky na H. Meličkovej, Saratovskej, dve zastávky na Eisnerovej, Budatínskej, Panonskej, Jiráskovej a Betliarskej ulici. Na zastávke Valašská, vzhľadom na nepredpokladanú haváriu vodovodného potrubia, bol opravený len živičný kryt zastávky MHD.

V rámci jednotlivých vyššie spomínaných opráv boli realizované aj debarierizačné opatrenia na priechodoch pre chodcov, ktoré boli v dotyku s opravovanou komunikáciou, prípadne chodníkov. Celkovo bolo realizovaných 152 takýchto úprav.

7.3.Zimná údržba komunikácií

Zimná údržba komunikácií v správe hlavného mesta bola zabezpečovaná na objektoch: plochy komunikácií - 4 371 535 m², komunikácie pre chodcov (schody, lávky, verejné priestranstvá, chodníky, zastávky) - 301 243 m², niky - 257 ks, priechody pre chodcov – 1 481 ks. Zimná služba v období 15.10.2017 – 14.03.2018 bola vyhlásená na základe očakávaného vývoja počasia 29.11.2017.

Na mostoch, v ochrannom pásme vodného zdroja, na Ceste mládeže a na Hlavné a Františkánske námestie bol použitý ekologický rozmrazovací prostriedok solmag s prísadou inhibítorov. Na ostatných komunikáciách bol použitý posyp kamennou soľou a zvlhčenou soľou. Na zabezpečenie zimnej údržby komunikácií bolo u dodávateľskej organizácie pripravených: 11 ks sypač s pluhom do 4 t, 43 ks sypač s pluhom nad 4 t, 1 ks snehová fréza, 88 ručných pracovníkov.

Od začiatku zimného obdobia bolo vykonaných spolu 516 posypov v rajónoch a 10 celomestských likvidačných posypov. Spotreba posypového materiálu od začiatku zimného obdobia 2017/2018 bola 4284,015 ton.

7.4.Letné čistenie komunikácií

Letné čistenie komunikácií bolo zabezpečované na miestnych komunikáciách I. a II. triedy a štátnych cestách, ktoré sú v správe hlavného mesta podľa Operačného plánu, v ktorom je určená cykličnosť strojného, ručného zametania a splachovania:

- Strojné zametanie v dĺžke 621,357 km (len komunikácie s obrubníkmi) bolo realizované v cykle 3-5x týždenne,
- kropenie komunikácií 3-5x za týždeň na celkovej ploche 3 392 819 m²,
- ručné zametanie:
 - námestia a chodníky (centrum) 72 909 m², 21x za týždeň
 - chodníky 183 802 m², 1-7x za týždeň
 - lávky 13 931 m², 7x za týždeň
 - statická doprava a parkoviská 42 936 m², 1-3x za týždeň
 - zastávky MHD 14 599 m², 7-14x za týždeň

7.5.Čistenie inžinierskych objektov

Čerpanie rozpočtových prostriedkov v roku 2017 bolo vynaložené na zametanie, umývanie, odstraňovanie plagátov, čistenie roštov, čistenie kanalizačných vpustov, čerpanie vody, zimnú

pohotovosť, odstraňovanie snehu a ľadu, vyberanie odpadkových košov, odstránenie náletovej buriny, deratizáciu, odstraňovanie graffiti v podchodoch (Kozia, Klariská, Patrónka, Vojenská nemocnica, Hany Meličkovej, Karloveská, M. Schneidera-Trnavského, Saratovská, Trnavské mýto, Prievozská I., II, Bajkalská, Dolnozemska – EU, Dolnozemska – dostihová dráha, Rusovská, Záporožská), deratizáciu kolektorov, odstránenie graffiti - podchod na Klariskej ul., fontána Družba, Námestie slobody, Most SNP.

7.6. Verejné osvetlenie

Údržba prevádzka verejného osvetlenia

Opravy a obnova stožiarov verejného osvetlenia (VO) realizovalo hlavné mesto podľa prioritizácie v rámci presného plánu týkajúceho sa obnovy či vybudovania nových stožiarov.

Z celkového počtu 48 000 stožiarov muselo dať mesto odstrániť z dôvodu havarijného stavu 432 ks stožiarov verejného osvetlenia.

Z kapitálových výdavkov na rekonštrukciu a obnovu časti VO sa minulo 620 353 eur, ktoré boli použité na:

- nákup LED svietidiel,
- nákup a montáž stožiarov,
- čiastočnú rekonštrukciu siete VO
- na dobudovanie niektorých častí verejného osvetlenia napr. v lesoparku Vrakuňa, na osvetlenie Gerulátskej ulice v Rusovciach.

V roku 2017 hlavné mesto zabezpečovalo údržbu 48 005 bodov verejného osvetlenia. Náklady na údržbu a prevádzku verejného osvetlenia predstavovali sumu 5 226 645 eur.

Tender na prevádzkovateľa verejného osvetlenia

Hlavné mesto v zmysle zákona o verejnom obstarávaní transparentne zverejnilo oznámenie o dobrovoľnej transparentnosti ex ante - o zámere uzavrieť zmluvu na prechodné zabezpečenie prevádzky verejného osvetlenia v Bratislave:

<https://www.uvo.gov.sk/vestnik/oznamenie/detail/372004?page=1&limit=20&sort=datumZverejnenia&sort-dir=DESC&ext=0&cisloOznamenia=&text=hlavn%C3%A9+mesto&year=0&dzOd=&dzDo=&cvestnik=&doznamenia=-1&dzakazky=-1&dpostupu=-1&mdodania=&kcpv=&opb=&szfeu=&flimit=-1&nobstaravatel=&ndodavatel=&nzakazky=>

Až do ukončenia verejného obstarávania na nového dodávateľa komplexných služieb verejného osvetlenia bude prevádzku osvetlenia zabezpečovať hlavné mesto na základe platných zmlúv.

8. VEREJNÉ PRIESTRANSTVÁ

8.1.GIB – Starostlivosť o pamiatky a fontány

FONTÁNY

Mestská príspevková organizácia GIB – Generálny investor Bratislavy zabezpečuje údržbu a prevádzku celkovo 55 zariadení z toho 41 fontán, 11 pitných fontánok a 3 studní. Z celkového počtu 41 fontán bolo v roku 2017 v prevádzke 38 fontán. V rámci prevádzky a údržby mestských fontán GIB v sledovanom období 2017 zabezpečil pamiatkovú obnovu 9 fontán na území Bratislavy.

Zoznam opravených fontán za rok 2017:

Technická fontána na Jurigovom námestí — obnova vonkajšieho vzhľadu fontány
 Technická fontána na Novackého ulici — obnova vonkajšieho vzhľadu fontány
 Kozmická fontána na Jurkovičovej ulici — obnova vonkajšieho vzhľadu fontán
 Fontána Plastika s raketou na Kvačalovej ulici — obnova vonkajšieho vzhľadu fontány
 Fontána "Putto s rybou" na nádvorí objektu na Bielej ulici č.6 — pamiatková obnova a sfunkčnenie
 Fontána Kozmický kameň na ulici Vl. Clementisa — opätovné uvedenie do prevádzky
 Fontána Plastika kvetu na Ožvoldíkovej ulici — obnova vonkajšieho vzhľadu fontány
 Fontána Zuzka na Karadžičovej ulici — rekonštrukcia technologickej časti, obnova vonkajšieho vzhľadu
 Fontána na Námestí Martina Benku — úplná rekonštrukcia stavebnej a technologickej časti

Z celkového počtu 11 pitných fontánok bolo v roku 2017 v prevádzke 10 pitných fontánok.
 Pitná fontánka Palugyayova studňa na Zelenej ulici je nefunkčná, slúži ako okrasný prvok.



Ku skvalitneniu verejných priestranstiev a zvyšovaniu kvality života v meste počas letných mesiacov prispievalo 5 rozprašovačov vodnej hmly (Námestie SNP pred Starou tržnicou, Hlavné námestie, Hviezdoslavovo námestie, Námestie slobody, Medická záhrada), ktoré taktiež spravuje GIB. Okrem toho Generálny investor Bratislavy zabezpečuje komplexnú starostlivosť a údržbu na 99 pomníkoch, pamätníkoch, pamätných tabuliach v Bratislave a údržbu zelene na Hradnom vrchu a pri Pomníku československej štátnosti na

Vajanského nábreží a tiež sa podieľa na výstavbe a oprave cestnej a pešej infraštruktúry, dopravnom značení a svetelnej signalizácii.

PAMIATKY

NKP Hrad Devín

Horná časť hradu Devín bola sprístupnená pre verejnosť v máji 2017.

V rámci rekonštrukcie bol obnovený exteriér horného hradu, stredná a horná terasa a prístupová terasa zo stredného hradu na citadelu aj muzeálna expozícia v jaskynných priestoroch hradného brala o vývoji hradu Devín v stredoveku.

Stavebným prácam predchádzalo očistenie hradnej skaly a architektúr na hornom hrade od náletovej zelene. Následne vybudovanie nových chodníkov, zábradlia či schodísk.

Celkové náklady na projekt predstavovali 517 376 eur, hlavné mesto na obnovu získalo grant z Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu. Bratislava dala na projekt 77 606 eur.



Mariánsky stĺp na Františkánskom námestí

Mariánsky stĺp na Františkánskom námestí v Bratislave je národnou kultúrnou pamiatkou.

Pozostáva zo štvorstupňového kamenného schodiska, štvorhranného kamenného podstavca s nápismi a reliéfmi, valcového kamenného stĺpa a kamennej sochy Panny Márie.

Celkový technický stav tohto umeleckého artefaktu bol značne narušený aj mechanickými poškodeniami z minulosti.

Obnova kamenného schodiska mala umelecko-remeselný charakter, obnovu ostatných častí bolo nutné realizovať iba metódami reštaurovania, t. j. kombináciou konzervačnej a rekonštrukčnej metódy. Cieľom obnovy bola fyzická záchrana originálu a maximálne možné zachovanie autentickej hmotnej a pamiatkovej podstaty diela a jeho kvalitné prezentovanie.

Pamiatková obnova začala dňa 21.03.2017 a bola ukončená 21.06.2017. Náklady na obnovu predstavovali 67 500 eur.

Morový stĺp na Župnom námestí

Morový stĺp na Župnom námestí v Bratislave je národnou kultúrnou pamiatkou. Tento umelecký artefakt má architektonickú skladbu typickú pre morové a mariánske stĺpy 18. storočia. Chronogram zložený z písmen MDCLLVVVIII na juhovýchodnej strane podstavca predstavuje dátum vzniku morového stĺpa, ktorým je rok 1723 a vznikol 10 rokov po skončení morovej epidémie v meste ako poďakovanie patrónke Uhorska, Panne Márii, za jej skoré ukončenie a ochranu.

Reštauračné práce boli zamerané najmä na opravu narušenej štruktúry kameňa vplyvom poveternostných faktorov, ktoré najviac poznamenali hlavicu stĺpa. Cieľom obnovy bola fyzická záchrana originálu a maximálne možné zachovanie autentickej hmotnej a pamiatkovej podstaty diela a jeho kvalitné prezentovanie.

Práce na pamiatkovej obnove začali 03.04.2017 a ukončené 31.07.2017. Celkové náklady na reštaurovanie pamiatky predstavovali takmer 69 000 eur.

Hradný vrch

Na Hradnom vrchu GIB zabezpečil odstránenie havarijného stavu oporných múrikov, prekrytie kanalizačnej šachty novým kanalizačným poklopom, opravu a doplnenie smetných košov, ale predovšetkým sa zameriaval na údržbu zelene, plôch a komunikácií. Súčasne bola zabezpečená oprava dreveného mostíka aj oprava obslužného chodníka a dreveného schodiska.

V roku 2017 bol vybudovaný zavlažovací systém pre I. a II. stavbu Hradného vrchu. Na základe spracovanej projektovej dokumentácie a odsúhlasenia systému napojenia s BVS, a.s. sa zrealizovala vodovodná prípojka a vybudoval zavlažovací systém v celkovej sume 50-tisíc eur.

8.2. GIB – Starostlivosť o verejné priestranstvá

Hlavné mesto prostredníctvom mestskej organizácie Generálny investor Bratislava vybudoval v mestskej časti Vrakuňa nový Fitpark. Nachádza sa priamo v areáli Základnej školy na Žitňanskej ulici. V rámci jednoduchých stavebných úprav boli na predmetnom pozemku osadené tri exteriérové fitness zariadenia pre deti a jedna street workoutová zostava vrátane pokládky bezpečnostnej dopadovej plochy. Tento projekt sa stal víťazom v Občianskom rozpočte v oblasti kultúra a šport, o ktorom verejnosť rozhodla prostredníctvom hlasovania začiatkom roka.

Mestská organizácia GIB tiež vybudovala niekoľko takýchto zostáv aj v mestskej časti Nové Mesto. Vybudované boli vo vnútrobloku na ulici Československých parašutistov a na Nobelovej ulici v blízkosti detského ihriska.

9. ŠKOLSTVO

Školstvo v Bratislave

V roku 2017 bolo na území Bratislavy evidovaných 87 základných škôl (ZŠ) s počtom žiakov 31 472. Z toho sa 25 204 žiakov vzdelávalo v 61 štátnych ZŠ, 2 609 žiakov v 17-tich súkromných ZŠ a 3 642 žiakov v 9 cirkevných ZŠ. V sieti škôl a školských zariadení bolo 107 obecných materských škôl s počtom detí 12 422, 33 súkromných materských škôl s počtom detí 1 712 a 9 cirkevných materských škôl s počtom detí 665.

Na území hlavného mesta Bratislavy pôsobilo aj 29 základných umeleckých škôl (ZUŠ) s počtom žiakov 15 330 a 14 centier voľného času (CVČ) s počtom detí 3 984. V 12-tich ZUŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti hlavného mesta sa vzdelávalo 9 289 žiakov, v 16 súkromných ZUŠ 4 951 žiakov a v jednej cirkevnej ZUŠ 1 090 žiakov.

Bežné výdavky hlavného mesta na prevádzku a mzdy 12 ZUŠ a 5 CVČ boli v sume 10 787 413 eur, čo je o 790 647 eur viac ako v roku 2016.

9.1. Základné umelecké školy (ZUŠ)

V zriaďovateľskej pôsobnosti hlavného mesta zabezpečovali základné umelecké školy umeleckú výchovu a vzdelávanie podľa školského vzdelávacieho programu, pripravovali žiakov a študentov na štúdium odborov vzdelávania umeleckého zamerania na stredných školách a konzervatóriách, na štúdium na vysokých školách s pedagogickým alebo umeleckým zameraním v hudobnom, výtvarnom, tanečnom, a v literárno-dramatickom odbore a v odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorbe.

V školskom roku 2016/2017 absolvovalo ZUŠ 944 žiakov. ZUŠ poskytovali priestor pre individuálne talenty, usmerňovali žiakov v ich ďalšej profesionálnej orientácii, pripravovali medziodborové vystúpenia, koncertovali, hrali muzikály, poskytovali otvorené hodiny, organizovali konferencie pre pedagógov k témam umeleckého zamerania, realizovali workshopy a súťaže s celoslovenskou a medzinárodnou účasťou žiakov ZUŠ a umeleckých talentov. Vedeli ponúknuť umenie so širokou škálou od klasiky cez folklór až po moderné umenie, dokázali vytvoriť atraktívne akcie pre deti a ich rodičov, učili deti zručnostiam a tradíciám regiónov.

V zriaďovateľskej pôsobnosti hlavného mesta sú:

- ZUŠ Júliusa Kowalského, Laurinská 20, Bratislava
- ZUŠ Miloša Ruppeldta, Panenská 11, Bratislava
- ZUŠ Radlinského 53, Bratislava
- ZUŠ Exnárova 6A, Bratislava
- ZUŠ Ľudovíta Rajtera, Sklenárova 5, Bratislava
- ZUŠ Hálkova 56, Bratislava
- ZUŠ Vrbenského 1, Bratislava
- ZUŠ Jozefa Kresánka, Karloveská 3, Bratislava
- ZUŠ Istrijská 22, Bratislava
- ZUŠ Eugena Suchoňa, Batkova 2, Bratislava
- ZUŠ Františka Oswalda, Daliborovo nám. 2, Bratislava
- ZUŠ Jána Albrechta, Topoľčianska 15, Bratislava

9.2. Centrá voľného času (CVČ)

Centrá voľného času uskutočňovali výchovno-vzdelávaciu pravidelnú záujmovú činnosť, príležitostnú činnosť, prázdninovú činnosť, organizovali spontánne voľnočasové aktivity, realizovali vlastné projekty pre obyvateľov Bratislavy hlavne vo svojom regióne.

Pravidelná záujmová činnosť sa realizovala v záujmových útvaroch a krúžkoch. Príležitostná (nepravidelná) záujmová činnosť sa uskutočňovala formou podujatí, súťaží, olympiád, výletov,

exkurzií zameraných na rozvoj vedomostí detí. Prázdninová činnosť sa realizovala formou denných a poldenných táborov v mieste sídla centra, formou pobytových táborov a odborných sústreďení.

Významnou činnosťou CVČ bola spolupráca s Okresným úradom v Bratislave, odborom školstva, oddeleniami školstva miestnych úradov pri zabezpečovaní a organizovaní predmetových olympiád a postupových súťaží pre žiakov základných škôl a osemročných gymnázií na okresnej, ale aj krajskej úrovni.

V zriaďovateľskej pôsobnosti hlavného mesta SR sú:

- CVČ Štefánikova 35, Bratislava so sídlom v mestskej časti Bratislava-Staré Mesto,
- CVČ Kulíškova 6, Bratislava, so sídlom v mestskej časti Bratislava-Ružinov,
- CVČ Hlinícka 3, Bratislava, so sídlom v mestskej časti Bratislava-Rača,
- CVČ Pekníkova 2, Bratislava, so sídlom v mestskej časti Bratislava-Dúbravka,
- CVČ Gessayova 6, Bratislava, so sídlom v mestskej časti Bratislava-Petržalka.

9.3 Grantové programy

Hlavné mesto podporilo v roku 2017 kultúrne, spoločenské, športové, dobrovoľnícke či vzdelávacie projekty prostredníctvom dvoch vlastných grantových programov Ars Bratislavis na podporu umeleckých a kultúrnych aktivít v Bratislave a aktivít propagujúcich Bratislavu v zahraničí a tiež prostredníctvom grantového programu na podporu zmysluplného využívania voľného času detí a mládeže Bratislavy v športových, sociálnych a rôznorodých voľnočasových aktivitách.

Celkovo bolo hlavnému mestu v roku 2017 doručených 652 projektov, pričom mesto pomohlo s realizáciou 460 projektom z nich formou získania nenávratného finančného príspevku v celkovej výške 295 000 eur. Z toho prostredníctvom grantového programu Ars Bratislavis podporilo 194 projektov vo výške 115 000 eur. Prostredníctvom grantového programu na podporu zmysluplného využívania voľného času detí a mládeže Bratislavy v športových, sociálnych a rôznorodých voľnočasových aktivitách hlavné mesto podporilo spolu 266 projektov sumou 180 000 eur.

10. INTEGROVANÝ REGIONÁLNY OPERAČNÝ PROGRAM

Na magistráte bolo v máji roku 2015 zriadené oddelenie Sprostredkovateľského orgánu pre IROP (SO pre IROP) za účelom realizácie Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) na úrovni mestského funkčného územia mesta Bratislava v programovom období 2014 -2020.

Oddelenie sa venuje predovšetkým pomoci žiadateľom - mestským častiam a obciam pomáha pri príprave projektov na základe výziev IROP. Tvorí a aktualizuje riadiacu dokumentáciu, pripravuje výzvy na predkladanie projektových zámerov a žiadostí o NFP, posudzuje projektové zámery, koordinuje odborné hodnotenie žiadostí o nenávratný finančný príspevok (NFP). Dôraz činnosti je kladený na analýzu potrieb mestských častí a obcí a aktivity súvisiace s prípravou projektov.

Oddelenie SORO v roku 2017 intenzívne spolupracovalo so žiadateľmi z mestských častí Bratislavy, občianskymi združeniami, cirkevnými organizáciami, ako aj súkromnými právnickými osobami, aby pomohlo analyzovať ich potreby. Na základe získaných informácií tak bolo možné pripomienkovať výzvy a zohľadniť v nich reálne potreby žiadateľov. Táto spolupráca pomohla zvýšiť kvalitu predložených projektov, ako aj ich následnú úspešnosť.

V oblasti zvyšovania atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy podalo mesto Bratislava prostredníctvom mestskej akciovej spoločnosti Dopravný podnik Bratislava, a. s., dva projekty. Obe žiadosti o NFP boli schválené a v súčasnosti sú už podpísané zmluvy o poskytnutí NFP. V dôsledku plnenia zmlúv o NFP bolo v meste Bratislava sprevádzkovaných 124 elektronických informačných tabúl v rámci informatizácie MHD. Vozový park mesta Bratislava sa zároveň rozšíril o 18 nových elektrobusev, čím sa zvýši ekologickosť MHD v Bratislave a zároveň aj komfort obyvateľov,

ktorí túto dopravu využívajú. Celková výška schválených oprávnených výdavkov je takmer 12 mil. eur.

V meste pribudnú dve nové cyklotrasy v celkovej dĺžke takmer dva kilometre. Jednou z nich je cyklotrasa vo Vajnoroch – Pri starom letisku a druhou cyklotrasa Rusovská cesta – Dolnozemska cesta. Tieto cyklotrasy majú za cieľ podporiť mestskú mobilitu a teda pomôcť dostať ľudí z áut na bicykle a odľahčiť v súčasnosti preťaženú cestnú sieť od individuálnej dopravy. Celková výška schválených oprávnených výdavkov je 510 tis. eur.

Na deinštitucionalizáciu sociálnych zariadení bol do súčasnosti predložený jeden projekt pre Domov sociálnych služieb a Zariadenie pre seniorov v Rači s celkovou výškou oprávnených výdavkov viac ako 2,5 mil. eur.

V jednotlivých mestských častiach Bratislavy pribudnú nové miesta v materských školách. Výstavba nových, prístavba alebo rekonštrukcia existujúcich MŠ sa dotkne viac ako

1 000 bratislavských detí. Zmluvy o poskytnutí NFP už uzavreli MČ Dúbravka, Rača, Vajnory, Podunajské Biskupice, Záhorská Bystrica a Petržalka. Na vyhodnotenie podaných projektov ešte čakajú škôlky z MČ Rusovce, Nové Mesto, Jarovce, Čunovo, Petržalka, Vrakuňa. Celková investícia by mala dosiahnuť výšku takmer 6 mil. EUR. Touto investíciou sa podporí vytvorenie nových kapacít a zlepšenie technického vybavenia zariadení predprimárneho vzdelávania.

Ďalšou oblasťou podpory je zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl. A to prostredníctvom zabezpečenia materiálno-technického vybavenia a drobných stavebných úprav. Bratislavské mestské časti a základné školy podali až 30 projektov na budovanie a rekonštrukciu odborných učební. Cieľom projektov je vybudovať alebo zmodernizovať

75 učební a 5 knižníc, čím vznikne priestor pre moderné vzdelávanie detí v oblasti IKT, výučbe jazykov, prírodných vied a výučbe praktických zručností v oblasti technických prác. Modernizácia sa dotkne viac ako 10 000 detí, ktoré tieto základné školy navštevujú. Celková výška výdavkov by mala predstavovať takmer 3 mil. eur. Uvedená hodnota príspevku bude poskytnutá mestským častiam, a to: Staré Mesto, Petržalka, Podunajské Biskupice, Devínska Nová Ves, Nové Mesto, Záhorská Ves a Rusovce.

Investície do stredných škôl budú zamerané prevažne na renovácie budov a školských areálov, ako aj na modernizáciu materiálno-technického vybavenia predovšetkým na odbornú výučbu. V najbližšom období by mali byť podpísané zmluvy o poskytnutí NFP so strednými školami v Ivanke pri Dunaji, Petržalke, Rači a Ružinove. Celková výška schválených výdavkov je takmer 10,5 mil. eur. V zrekonštruovaných priestoroch a nanovo vybavených učebniach sa tak bude môcť učiť bezmála 1 500 študentov.

11. SOCIÁLNY PROGRAM

11.1 Sociálne služby

Jednou z oblastí, ktorej sa venuje hlavné mesto a patrí medzi najdôležitejšiu vzhľadom na výskyt a potrebu riešenia multispektrálnych problémov rôznych cieľových skupín v dôsledku celkového starnutia populácie, nedostatku finančných zdrojov či vysokej nezamestnanosti obyvateľstva, je oblasť sociálnych služieb. Problémy nastávajú najmä pri zabezpečení poskytnutia sociálnych služieb.

V roku 2017 sa hlavné mesto so zreteľom na plnenie svojich obligatórnych a fakultatívnych povinností zameralo na podporu neverejných subjektov pracujúcich s ľuďmi bez domova, na prevádzku zariadení sociálnych služieb, či podporu integrácie ľudí bez domova do spoločnosti a na pracovný trh. Na uvedenú problematiku bolo poskytnutých 415 000 eur, z toho boli finančne podporené nízkoprahové denné centrá, strediská osobnej hygieny, nocľaháreň, nízkoprahové zariadenie opatrovateľskej služby, terénna sociálna služba krízovej intervencie, sociálne a integračné projekty určené pre ľudí bez domova.

Hlavné mesto malo na účel komunitného rozvoja a oblasť sociálnych služieb schválený Komunitný plán sociálnych služieb na roky 2013 – 2018. Komunitný plán bol každoročne aktualizovaný a schvaľovaný mestským zastupiteľstvom vo forme realizačného plánu, ktorý slúžil ako súčasť podkladov zasielaných do návrhu rozpočtu na ďalší rok. Prioritou hlavného mesta sa v roku 2017 stala finančná a materiálna podpora a poskytnutie pomoci ľuďom bez domova v súčinnosti s neverejnými subjektami a mestskými časťami.

V oblasti poskytovania sociálnych služieb nedošlo k zmenám, hlavné mesto v súčasnosti poskytuje sociálne služby pre ľudí v dôchodkovom veku v 7 zariadeniach pre seniorov, 3 zariadeniach opatrovateľskej služby a v 1 dennom stacionári. Aj napriek záujmu o zriadenie nedostatkových zariadení sociálnych služieb, najmä zariadení pre seniorov, hlavné mesto uvedený zámer nezrealizovalo. Hlavné mesto si skutočnosť nedostatočného uspokojenia dopytu po sociálnych službách, najmä zariadení pre seniorov plne uvedomuje a dáva si za cieľ zriadiť ďalšie zariadenia pre seniorov a iné sociálne služby, po ktorých je čoraz vyšší dopyt. Nedostatkovou a čím viac potrebnou sociálnou službou sa okrem iných sociálnych služieb stáva aj terénna sociálna služba krízovej intervencie.

11.2 Zariadenia sociálnych služieb

Hlavné mesto v roku 2017 poskytovalo sociálne služby prostredníctvom týchto zariadení:

Zariadenia pre seniorov:

Domov seniorov Archa, Rozvodná 25	kapacita: 83 miest
Petržalský domov seniorov, Rusovská cesta 58	kapacita: 60 miest
Domov jesene života, Hanulova 7/a	kapacita: 200 miest
Dom tretieho veku, Polereckého 2	kapacita: 263 miest
Domov seniorov Lamač, Na barine 5	kapacita: 195 miest
Domov pri kríži, Pri kríži 26	kapacita: 176 miest
Gerium, Pri trati 47	kapacita: 50 miest
Gerium, Smolnícka 3	kapacita: 30 miest

Zariadenia opatrovateľskej služby:

Domov seniorov Archa, Rozvodná 25	kapacita: 24 miest
Domov jesene života, Sekurisova 8	kapacita: 22 miest
Gerium, Smolnícka 3	kapacita: 34 miest

Denný stacionár:

Domov seniorov Archa, Rozvodná 25	kapacita: 8 miest
-----------------------------------	-------------------

Nocľaháreň:

Nocľaháreň MEA CULPA, Hradská 2B,	kapacita: 36 lôžok
-----------------------------------	--------------------

11.3 Aktivity pre ľudí bez domova

Hlavné mesto SR Bratislava na riešenie problematiky ľudí bez domova počas roka 2017 v spolupráci s neverejnými subjektmi a mestskými časťami Bratislavy pripravovalo a prijalo koncepčný dokument s názvom Koncepcia pomoci ľuďom bez domova na roky 2018 – 2023, v ktorom si stanovilo za cieľ postupné znižovanie ľudí bez domova a ukončovanie pouličného bezdomovectva, nastavenie postupných krokov na realizáciu vytýčených cieľov.

11.4. Podpora rodín

Hlavné mesto SR Bratislava poskytlo pomoc vo forme nenávratného finančného príspevku mnohohodným rodinám v celkovej výške 31 830,33 eur. Išlo o rodiny, ktoré majú trvalý pobyt v hlavnom meste, minimálne 4 nezaopatrené deti, oficiálne požiadali o finančný príspevok a splnili podmienky stanovené Zásadami poskytovania finančného príspevku mnohohodným rodinám. Zákonní zástupcovia nezaopatrených detí ho mohli uplatniť na preplatenie časti nákladov spojených s návštevou základnej umeleckej školy, centra voľného času alebo jazykového vzdelávania.

Pomoc zo strany samosprávy poslúžila aj na zakúpenie hudobného nástroja, zaplatenie športového výcviku, krúžkov či získanie detského predplatného cestovného lístka vo verejnej hromadnej doprave. V roku 2017 bol finančný príspevok poskytnutý 133 rodinám, v ktorých celkový počet detí bol 603 a z toho oprávnených detí 486. Priemerná výška príspevku bola 65 eur na oprávnené dieťa.

11.5. Podpora aktívneho života seniorov

Na plnohodnotné zapojenie staršej generácie do diania v meste a zvyšovanie kvality ich života hlavné mesto zriadilo štatútom Radu seniorov ako poradného orgánu primátora hlavného mesta SR Bratislavy, ktorá počas roka realizovala rôzne kroky, projekty podporujúce zapájanie starších ľudí, seniorov do verejného života, kultúrnych, športových i spoločenských aktivít mesta či mestských častí, ako napr. Festival filmov o zdraví, Seniorfest, rôzne koncerty pre seniorov, Letná bratislavská univerzita seniorov, Deň zdravia, Vlastivedné vychádzky, Štedrovečerný stôl pre osamelých seniorov a iné.

11.6. Zariadenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately

Resocializačné stredisko **RETEST** na Ľadovej ul. 11 s kapacitou 13 lôžok ako koedukovaná terapeutická komunita určená pre plnoleté osoby na prekonanie psychických, fyzických a sociálnych dôsledkov drogových závislostí alebo iných závislostí a na zapojenie sa do života v prirodzenom prostredí. V roku 2017 bola pomoc poskytnutá 41 plnoletým osobám, z toho 32 mužom a 9 ženám.

11.7. Ubytovne

Ubytovňa **Fortuna** je účelové zariadenie hlavného mesta SR Bratislavy, ktoré nemá právnu subjektivitu a svojimi príjmami a výdavkami je napojené na rozpočet magistrátu. Zabezpečuje ubytovanie pre vybrané skupiny obyvateľov Bratislavy, a to najmä pre rodiny a osamelých rodičov s deťmi, odchovancom detských domovov po dovŕšení 18. roka, zamestnancom hlavného mesta a organizácií v zriaďovacej pôsobnosti hlavného mesta.

V ubytovni je tiež vyčlenených 5 obytných miestností určených obyvateľom Bratislavy na nevyhnutnú okamžitú pomoc v jeho náhlej núdzi spôsobenej živelnou pohromou, haváriou alebo inou podobnou udalosťou.

Ubytovňa poskytuje prechodné ubytovanie vybraným skupinám obyvateľov Bratislavy s kapacitou 330 osôb.

Ubytovňa **Kopčany** je účelové zariadenie hlavného mesta SR Bratislavy, ktoré nemá právnu subjektivitu a svojimi príjmami a výdavkami je napojené na rozpočet magistrátu. Zabezpečuje ubytovanie pre vybrané skupiny obyvateľov Bratislavy, a to najmä rodinám a osamelým rodičom s deťmi, odchovancom detských domovov do 35. roku veku, zamestnancom hlavného mesta a organizácií v zriaďovacej pôsobnosti hlavného mesta.

Ubytovňa poskytuje prechodné ubytovanie vybraným skupinám obyvateľov Bratislavy s kapacitou 220 osôb.

11.8. Krízové centrum Repuls

Krízové centrum **Repuls** (ďalej len "KC") je zariadením hlavného mesta, zriadené podľa ods.1, písm. h) zákona č.305/2005 Z. z. o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a

doplnení niektorých zákonov (ďalej len "SPODaSK"). Výkon opatrení SPODaSK sa poskytuje dieťaťu, rodine a plnoletej fyzickej osobe, ktorá sa nachádza v krízovej životnej situácii. Činnosť je vykonávaná rezidenčnou (pobytovou) a ambulantnou formou. Dĺžka pobytu v KC vyplýva zo Štatútu krízového centra a je spravidla šesť mesiacov, pri individuálnom prehodnotení je možné pobyt predĺžiť alebo skrátiť.

Kapacita krízového centra je 49 miest, 46 miest je určených na pobytovú starostlivosť, z toho šiestimi miestami pokrývame rozhodnutie súdu o výchovnom alebo predbežnom opatrení. Tri miesta sú vyhradené pre ambulantnú klientelu.

11.9. MARIANUM – Pohrebníctvo mesta Bratislavy

Mestská príspevková organizácia MARIANUM má sídlo na Šafárikovom nám. č. 3, v Bratislave a vytvára podmienky a prispieva k rozvoju špecifickej oblasti služieb, akou je pohrebníctvo. V rámci svojho poslania zabezpečuje najmä činnosti:

- spravuje a udržiava pohrebiská a krematórium, ktoré jej boli zverené do správy,
- vykonáva dopravné služby súvisiace s odvozom odpadu z pohrebísk a s prevádzkou mechanizmov slúžiacich na zabezpečenie prevádzky pohrebísk a krematória,
- spravuje, udržiava a prevádzkuje objekty zverené do správy a užívania hlavným mestom,
- zabezpečuje prípravu a realizáciu investičnej výstavby, rozširovania a rekonštrukcie pohrebísk,
- spravuje, prevádzkuje, udržiava, obnovuje vojnové hroby vo vlastníctve hlavného mesta.

Merateľné ukazovatele:

- | | |
|--|---------|
| • počet hrobových, urnových a kryptových miest na bratislavských cintorínoch | 78 024 |
| • počet urnových miest v Urnovom háji Bratislavského Krematória | 11 993 |
| • celkový počet udržiavaných hrobových, urnových a kryptových miest | 90 017 |
| • celková plocha udržiavaných cintorínskych plôch | 72,1 ha |

11.10. Bytový fond

Pomáhať mladým rodinám, sociálne slabším či zdravotne postihnutým obyvateľom a aspoň na istý čas im zabezpečiť bývanie a strechu nad hlavou je jednou z priorít bratislavskej samosprávy. Podávame pomocnú ruku ľuďom, ktorí sa ocitli v zložitej, resp. krízovej situácii či hmotnej núdzi, v krízových centrách či poskytnutím ubytovania v ubytovniach, ale aj v mestských nájomných bytoch.

Platné pravidlá hovoria o tom, že žiadateľ o byt musí byť prihlásený na trvalý pobyt v Bratislave (podmienka trvalého pobytu je splnená i v prípade, ak sa žiadateľ preukázateľne zdržuje v Bratislave najmenej päť rokov pred podaním žiadosti o nájom bytu) a mesačný príjem posudzovaných osôb je vyšší ako 1,2-násobok životného minima. Zároveň nesmie byť vlastníkom, resp. nájomcom iného bytu či domu. Všetky nové zmluvy sú uzatvárané len na dobu určitú, maximálne na obdobie 2 rokov. Bližšie informácie sú na webovej stránke mesta: www.bratislava.sk.

V roku 2017 bolo sociálne znevýhodneným záujemcom o bývanie pridelených 57 bytov a celkový počet nájomných bytov v bytovom fonde hlavného mesta predstavuje aktuálne číslo 877.

12. MOBILITA A ROZVOJ DOPRAVY

12.1. Bratislava – mesto mobility

Bratislava vďaka svojej polohe a napojeniu na významné medzinárodné trasy čerpá výhody už niekoľko storočí. Nielenže priamo cez mesto tečie európsky veľtok Dunaj, ale do tejto metropoly je možné pohodlne docestovať prakticky všetkými dopravnými prostriedkami. Po diaľnici je možné prísť priamo z Viedne, Györu, Budapešti, Brna či Prahy, železničnými trasami prakticky zo všetkých kútov Európy. Na okraji mesta sa nachádza medzinárodné letisko. Mesto je napojené aj na sieť

medzinárodných cyklistických trás Eurovelo 6 a Eurovelo 13. Dunaj je požívaný na prepravu materiálu i osôb.

Medzi najväčšie projekty dopravnej infraštruktúry patrí aktuálne vybudovanie diaľnice D4, tzv. nultého obchvatu mesta, ako aj vybudovanie rýchlostnej komunikácie R7 smerujúcej do južných regiónov krajiny.

12.2 Parkovacia politika

Schválené všeobecne záväzné nariadenie (VZN) o parkovacej politike z decembra minulého roka stanovuje rámec jednotných pravidiel pre parkovanie na území Bratislavy, konkrétne pravidlá si stanovujú mestské časti vo svojich VZN. Na to, aby mestské časti mohli vykonať praktické kroky a opatrenia na realizáciu parkovacej politiky, je potrebné schválenie zmeny štatútu hlavného mesta, čomu ale bránia mestskí poslanci.

V marci 2017 prijalo hlavné mesto protest Krajskej prokuratúry Bratislava proti VZN č. 12/2016 o dočasnom parkovaní motorových vozidiel. Zmena Štatútu hlavného mesta nebola zastupiteľstvom v roku 2017 schválená. Bez prijatia dodatku k štatútu nemôžu mestské časti zaviesť na komunikáciách I. a II. triedy mestskú parkovaciu politiku.

12.3. Akčný plán cyklistickej a pešej dopravy na rok 2017

V roku 2017 bolo v rozpočte hlavného mesta na výstavbu a údržbu cyklotrás alokovaných 626 000 EUR z programu Verejná infraštruktúra a ďalších 460 000 EUR v programe Efektívna a transparentná samospráva (podprogram Rozvojové a EÚ projekty).

Hlavné mesto zrealizovalo v roku 2017 cyklotrasy:

- Historický okruh (O1) - cca. 2,4 km - obchádzka pešej zóny pre cyklistov na minimalizáciu konfliktov chodec-cyklista v historickom centre mesta formou cyklistických pruhov, koridorov pre cyklistov vo vozovke aj povolením vjazdu do pešej zóny, cyklotrasa povedie trasou: Hurbanovo námestie ulicami Kapucínska, Židovská, Rybné námestie, Paulinyho, Jesenského, Štúrova, Námestie SNP späť na Hurbanovo nám.
- Nadjazd Vajnory (R14) - cca. 420 m - vyhradený pruh pre cyklistov v klesaní (smer Vajnory)

Mestské časti zrealizovali v roku 2017 cyklotrasy:

MČ Vajnory

- Pri starom letisku, Vajnory - cca. 600 m - obojstranne formou vyhradených pruhov pre cyklistov
- Lávka pre cyklistov cez Šúrsky kanál, Vajnory (R14)

MČ Nové Mesto

- Gouthova - povolený vjazd cyklistom do protismeru
- Smikova - povolený vjazd cyklistom do protismeru
- Teplická - povolený vjazd cyklistom do protismeru
- Račianska (ÚK) - povolený vjazd cyklistom do protismeru
- Moravská - povolený vjazd cyklistom do protismeru
- Sliezka - povolený vjazd cyklistom do protismeru
- Plzenská - povolený vjazd cyklistom do protismeru
- Športová - povolený vjazd cyklistom do protismeru
- Letná - povolený vjazd cyklistom do protismeru
- Svätovojtešská - povolený vjazd cyklistom do protismeru
- Matičná - povolený vjazd cyklistom do protismeru
- Ukrajinská - povolený vjazd cyklistom do protismeru

- Halašova - povolený vjazd cyklistom do protismeru
- Tylova - povolený vjazd cyklistom do protismeru
- Chemická - povolený vjazd cyklistom do protismeru
- Olbrachtova - povolený vjazd cyklistom do protismeru

Projekt Bikesharing

Dňa 14.06.2017 podpísalo hlavné mesto Bratislava so spoločnosťou SLOVNAFT,a.s., Memorandum o spolupráci, v ktorom obe strany memoranda vyjadrili ich vzájomnú snahu a záujem o realizáciu spoločného projektu Automatickej požičovne bicyklov na území hlavného mesta SR Bratislavy. Na vyššie uvedené memorandum naviazalo podpísanie Zmluvy o spolupráci pri realizácii projektu automatickej požičovne bicyklov na území hlavného mesta SR Bratislavy dňa 28.9.2017, na základe ktorej sa zmluvné strany dohodli vytvoriť novú dopravnú službu v meste Bratislava.

Najväčším dopravcom na území mesta je Dopravný podnik Bratislava, akciová spoločnosť (DPB), ktorej 100 % vlastníkom akcií je hlavné mesto. DPB, akciová spoločnosť, prevádzkuje mestskú hromadnú dopravu na základe Zmluvy o službách vo verejnom záujme o zabezpečení hromadnej dopravy osôb v Hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave na roky 2014 – 2023 na území mesta s rozlohou 367,7 km² v dopravnej sieti o celkovej prepravnej dĺžke 690 km (43 km električkovej dopravnej siete; 49 km trolejbusovej dopravnej siete a 598 km autobusovej dopravnej siete). Dopravná obsluha je zabezpečená 1 500 fyzickými zastávkami.

Dopravný podnik sa od roku 2016 vo zvýšenej miere zapája do Integrovaného dopravného systému v Bratislavskom kraji (IDS BK). Okrem tarifnej integrácie všetkých dopravných módov na území mesta zjednotil a spravil verejnú dopravu prístupnejšiu pre všetkých obyvateľov kraja. Ďalšou zmenou, ktorú mohli pocítiť cestujúci využívajúci jednorazové cestovné lístky, bolo zavedenie elektronického cestovného lístka na dopravnej karte, čo priniesol okrem komfortu aj zlacnenie cestovného v tejto forme oproti „papierovému“ lístku.

Spoločnosť Bratislavská integrovaná doprava, a.s. (ďalej len „BID, a.s.“), ako koordinátor IDS BK sa v roku 2017 prioritne venovala príprave dopravných opatrení na základe výsledkov schváleného Plánu dopravnej obslužnosti BSK a príprave prístupu dopravcu RegioJet do IDS BK. V tarifnej oblasti sa BID, a.s., zaoberala prípravou obstarania vyhľadávača dopravných spojení a mobilnej aplikácie na predaj cestovných lístkov.

V súvislosti s rozvojom tarifného systému IDS BK spoločnosť spracovala a prerokovala v roku 2017 „Stratégiu rozvoja predaja cestovných lístkov IDS BK“, ktorá bude základom pre rozvoj predajných systémov v rokoch 2018 – 2020.

Obnova vozidlového parku pokračovala aj v tomto roku uvedením do prevádzky 60 kusov autobusov (28 ks typu Sóló 12m a 3 2ks typu 18m).

V roku 2017 prebehla komplexná rekonštrukcia električkovej trate v úseku Americké námestie – Kamenné námestie.

Ukazovatele poskytovania služieb MHD v Bratislave:



• Počet prepravených osôb	243 mil. osôb/rok
• Počet liniek (vrátane nočných)	120
• Počet vypravovaných vozidiel	595

• Počet prevádzkovaných autobusov	498
• Počet prevádzkovaných trolejbusov	162
• Počet prevádzkovaných električiek	196
• Objem dopravných výkonov	41,1 mil. vlakookilometrov
• Dĺžka prepravnej siete	690,5 km
• Prepravná dĺžka liniek	2 384,4 km

12.5. Strategické dopravné projekty – Nosný systém MHD a modernizácia električkových tratí

Nosný systém MHD, 1. časť

Rekonštrukcia Starého mosta a vybudovanie I. etapy nosného systému mestskej hromadnej dopravy do Petržalky znamenali jej zapojenie do siete mestských električkových tratí.

Nosný systém MHD, 2. časť

V roku 2017 sa pokračovalo v projektovaní 2. časti električkovej trate. Prebiehal proces EIA, v ktorom sa vyhodnocovali pripomienky občanov k Správe o hodnotení z roku 2016. Záverečné stanovisko EIA bolo zverejnené dňa 30.06.2017 a právoplatnosť nadobudlo dňa 27.12.2017. Počas roka prebiehali práce na Dokumentácii pre územné rozhodnutie, do ktorej boli zapracované výstupy Záverečného stanoviska EIA.

V nasledujúcich rokoch bude mesto pracovať na získaní územného rozhodnutia, stavebného povolenia a pristúpi k výberu zhotoviteľa stavby.

O predpokladanom začiatku/konci stavby "Nosný systém MHD, prevádzkový úsek Janíkov dvor - Šafárikovo námestie v Bratislave, 2. časť Bosákova" je ešte predčasné hovoriť. Všetko závisí o termínu získania povolení a od procesu verejného obstarávania. Výstavba električkovej trate bude spolufinancovaná Európskou úniou a štátnym rozpočtom SR.

Modernizácia električkových radiál – Dúbravsko-Karľoveská radiála

V roku 2017 prebiehala intenzívna príprava podkladov na verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavby a stavebný dozor. Začiatkom roka nadobudli právoplatnosť všetky stavebné povolenia. Mesto po kontrole Riadiaceho orgánu Operačného programu Integrovaná infraštruktúra (Ministerstvo dopravy a výstavby SR), ktorý na celý projekt dohliada, vypísalo dňa 1.8.2017 verejnú súťaž na zhotoviteľa stavby. Modernizácia električkovej trate bude spolufinancovaná Európskou úniou a štátnym rozpočtom SR.

Modernizácia električkových radiál – Vajnorská radiála a Ružinovská radiála

V roku 2017 prebiehala príprava podkladov na verejné obstarávanie na zhotoviteľa projektovej dokumentácie pre obe radiály. Projekt podlieha kontrole Riadiaceho orgánu Operačného programu Integrovaná infraštruktúra. Projekty budú spolufinancované Európskou úniou a štátnym rozpočtom SR.

13. ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE A REGULÁCIA VÝSTAVBY

V oblasti územného plánovania a usmerňovania stavebnej činnosti sa príslušné odborné útvary hlavného mesta venovali najmä dlhodobým činnostiam a dokumentom:

- Zabezpečovanie dlhodobého procesu obstarávania územnoplánovacej dokumentácie Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy v znení neskorších zmien a doplnkov, zmeny a doplnky 04 v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, vrátane obstarania Správy o hodnotení strategického

dokumentu Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov,

- Územná prognóza rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy – zabezpečovanie procesov pre obstaranie celomestského územnoplánovacieho podkladu. Spracovaný návrh zadania bol verejne prerokovaný s dotknutými orgánmi štátnej správy, dotknutými orgánmi regionálnej aj miestnej samosprávy, správcami dopravnej a technickej vybavenosti a s odbornou verejnosťou. Doručené stanoviská a pripomienky k návrhu zadania boli vyhodnotené a výsledné znenie zadania územnej prognózy bolo upravené v zmysle tohto vyhodnotenia.
- Štúdia demografického potenciálu Hlavného mesta SR Bratislavy do roku 2050 - obstaranie relevantného odborného podkladu pre plánovanie územného rozvoja mesta, resp. pre obstarávanú územnú prognózu. Demografický potenciál a demografická prognóza významne súvisia s dlhodobým vývojom mesta. Z demografického vývoja sa odvodzujú základné požiadavky sociálnych a ekonomických potrieb obyvateľstva, ako je trh práce a zamestnanosť, rozvoj vzdelanosti, potreba bytov, požiadavky na rozvoj občianskej vybavenosti, zdroje pre zabezpečenie dôchodcov, požiadavky na dopravu a na zabezpečovanie rozvoja inžinierskych sietí a pod. Po spracovaní štúdie bola uskutočnená jej verejná prezentácia, na ktorej bol zabezpečený podrobný odborný výklad problematiky jej spracovateľmi.
- Územný generel zelene hlavného mesta SR Bratislava - zabezpečovanie procesov pre obstaranie celomestského územnoplánovacieho podkladu, ktorého účelom je poskytnúť nový pohľad na koncepciu zelene na území mesta a byť jedným z východiskových územnoplánovacích podkladov pri riešení nového územného plánu hlavného mesta.
- Urbanistická štúdia výškového zónovania hl. mesta SR Bratislavy – v rámci prerokovania návrhu UŠ okrem pripomienkového konania mesto zorganizovalo stretnutie s odbornou verejnosťou formou okrúhleho stola, na ktorom sa zúčastnili zástupcovia odbornej verejnosti z radov architektov - urbanistov, ako aj zástupcov mestských častí. Prediskutované boli hlavne metodické otázky spracovania. Na základe tohto prerokovania s verejnosťou a okrúhleho stola s odbornou verejnosťou sa začali práce na dopracovaní výsledného variantu štúdie.

14. ZDRAVOTNÍCTVO

Hlavné mesto prostredníctvom projektu Zdravé mesto Bratislava podporuje osvetové a preventívne programy a projekty, ktorých cieľom je zlepšenie zdravotného stavu obyvateľov Bratislavy, zmena životného štýlu či zlepšenie životného prostredia. Hlavným cieľom projektu je dosahovať medzirezortnú spoluprácu.

V rámci Školy verejného zdravia boli organizované viaceré akcie a podujatia tematicky zamerané na osvetu a prevenciu. Ide o programy od prevencie vzniku rakoviny hrubého čreva, kde na akcii bola použitá maketa hrubého čreva alebo prevencie vzniku kardiovaskulárnych chorôb, kde bola použitá maketa srdca. Súčasťou edukatívnych programov boli aj vzdelávacie programy, napr. projekt určený žiakom ZŠ pod názvom Festival filmov o zdraví, v ktorom ide predovšetkým o propagáciu správnej životosprávy od najnižšieho veku pod heslom „Zdravie nie je samozrejmosť“.

Každoročne hlavné mesto organizuje 6-týždňový cyklus na tému „Správne dýchanie – prevencia zdravia na každý deň“ a zapája sa do osvetovej kampane Turné plodnosti, ktorá prináša informácie o reprodukčnom zdraví.

V roku 2017 sa mesto stotožnilo s cieľmi a programom Obezitologickej sekcie Slovenskej diabetologickej spoločnosti a podporilo projekt 2. Slovenský deň obezity, ktorý bol organizovaný pod záštitou ministra zdravotníctva a Kancelárie Svetovej zdravotníckej organizácie na Slovensku.

V roku 2017 sa mesto stalo partnerom osvetového aktivizačného projektu Slovenskej epidemiologickej a vakcinologickej spoločnosti „Týždeň očkovania proti chrípke“. Projekt bol organizovaný s podporou WHO a jeho cieľom bolo budovanie povedomia o očkovaní proti chrípke a dôležitosti prevencie. V spolupráci s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva Kancelária zdravé mesto zabezpečila preventívno-zdravotnícku akciu pre seniorov pod názvom „Deň zdravia“. Seniori si mohli nechať bezplatne vyšetriť krvný tlak, cholesterol či zistiť množstvo cukru v organizme.

Na jeseň 2017 Kancelária Zdravé mesto pripravila v spolupráci s materskou školou Maxim výchovno-vzdelávací projekt určený materským školám pod názvom „Najmenší zachraňujú planétu“, ktorý bol následne realizovaný vo vybraných materských školách v Bratislave. Cieľom projektu bolo učiť najmladšiu generáciu Bratislavčanov, a to na základe detskej zvedavosti a fantázie, porozumieť prírode a kolobehu prírodných dejov a javov, osvojovať si správne návyky nakladania a triedenia odpadu, či kreatívnu recykláciou vytvárať užitočné veci a chrániť životné prostredie.

Každoročne pred Vianocami býva v priestoroch Primaciálneho paláca charitatívne podujatie Vianočná kvapka krvi na pomoc pre choré deti, ktoré organizuje občianske združenie Deťom pre život v spolupráci s hlavným mestom a Národnou transfúznou službou SR.

15. URBANIZMUS A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

15.1. Urbanizmus

V roku 2017 hlavné mesto finišovalo s projektom „**Bratislava sa pripravuje na zmenu klímy**“. Cieľom tohto takmer trojročného projektu, ktorého odbornou garantkou bola hlavná architektka Ingrid Konrad, bolo okrem zvýšenia pripravenosti hlavného mesta na negatívne dopady zmeny klímy zvýšiť podiel zelených plôch a zabezpečiť výsadbu nových stromov v meste pre lepšie zadržiavanie vody zo zrážok vo vybraných mestských lokalitách.

Poslednými zo zrealizovaných čiastkových projektov počas roka boli vytvorenie zelenej strechy na Domove seniorov Archa na Kramároch, vytvorenie nového oddychového priestoru „Parčík Svoradova“ v Starom Meste a rekonštrukcia 2 rybníkov na Železnej studienke.

Súčasťou projektu bola aj príprava a schválenie **Akčného plánu adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy na území hlavného mesta SR Bratislavy** uznesením 789/2017 dňa 26.4.2017, ktorý napomôže implementácií adaptačných opatrení spomínaných v stratégii adaptácie mesta na zmenu klímy.

Hlavné mesto v roku 2016 a 2017 poskytovalo bezplatné poradenstvo v oblasti hospodárenia so zrážkovými vodami ako udržiateľnosť projektu „Bratislava sa pripravuje na zmenu klímy“ a v tejto súvislosti začalo poskytovať finančný príspevok na podporu malých projektov udržateľného hospodárenia so zrážkovou vodou.

V roku 2017 hlavné mesto úspešne ukončilo **Projekt „Bratislava sa pripravuje na zmenu klímy – pilotná aplikácia opatrení v oblasti zadržiavania zrážok v urbanizovanom prostredí“** bol financovaný z grantu Finančného mechanizmu EHP a Nórska a zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky v celkovej sume 3 337 640 eur. Projekt bol, ako názov prezrádza, zameraný na tvorbu adaptačných opatrení. Hlavné mesto Bratislava s podporou projektu realizovalo: výsadbu stromov na Hlavnom námestí, revitalizácia zelene na Františkánskom námestí, realizácia Parčíku Svoradova, revitalizácia zelene na námestí Slobody vrátane aleje pred Úradom vlády, vegetačnú strechu na dome Seniorov ARCHA, výsadbu líniovej zelene na Dolnozemskej ulici. Do projektu boli zapojení ako partneri aj mestské časti Bratislava-Petržalka a Bratislava-Nové Mesto a Mestské lesy Bratislava. Tieto taktiež realizovali adaptačné opatrenia pričom vznikli voľnočasové areály Športpark JAMA, Gaštanica a revitalizovali sa rybníky na Železnej studienke a Námestie hraničiarov.

Rok 2017 bol predposledným rokom, kedy hlavné mesto pokračovalo v realizovaní projektu – **Klimaticky odolné mestá a infraštruktúry** (Climate Resilient Cities and Infrastructures - RESIN), do ktorého je spolu s ďalšími európskymi mestami a výskumnými a akademickými partnermi zapojená aj

Bratislava od roku 2015. Projekt je podporený grantom zo schémy EÚ Horizon 2020. Výsledkom projektu bude vytvorenie 4 online nástrojov pre pomoc v adaptácii na klimatickú zmenu pre všetky európske mestá. Okrem iného mesto Bratislava vďaka projektu začalo pripravovať prvé podrobné hodnotenie dopadov klímy (extremných letných horúčav a intenzívnych zrážok) na obyvateľstvo a vybrané infraštruktúry.

Akčný plán Stratégie adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy platný pre Bratislavu zahŕňa niekoľko strategických cieľov:

- analýza rizík súvisiacich so zmenou klímy a ich dopadmi na urbanizované prostredie,
- vytváranie prijateľnej mikroklimy v urbanizovanom prostredí, zlepšenie kvality ovzdušia a prevencia vzniku mestských tepelných ostrovov,
- vznik multifunkčných verejných priestorov,
- prevencia lokálnych tzv. „bleskových“ povodní, pôdnej erózie a minimalizácia vzniku zosuvov pôdy,
- spolupráca a vytváranie nových partnerstiev medzi hlavným mestom Bratislavou a ďalšími sektormi (verejným, súkromným a tretím sektorom)
- výchovno-vzdelávacie aktivity a zapájanie verejnosti mimo iného do projektov hospodárenia so zrážkovou vodou, pokiaľ ide o zadržiavanie zrážok v mestskom prostredí či program „Adopcia zelene“.

Ďalšie projekty:

EU GUGLE

V roku 2017 bola cena Stavba roka, ktorú udeľuje Združenie pre rozvoj slovenskej architektúry a stavebníctva – ABF Slovakia, udelená bytovému domu na Horovej ulici. Táto hĺbková obnova a modernizácia BD na ul. P. Horova 17,19 v Bratislave sa uskutočnila v rámci medzinárodného projektu **EU-GUGLE – European cities serving as Green Urban Gate towards Leadership in sustainable Energy** (Európske mestá ako lídri smerom k trvalo udržateľnej energii). Je to práve energetická efektívnosť, ktorá je jedným z hlavných bodov agendy Európskej komisie súvisiacich so SMART problematikou.

EpoUrban

Bezplatné poradenstvo pri udržateľnej obnove bytových domov v súkromnom vlastníctve na území hlavného mesta je pokračovaním európskeho projektu EpoUrban. Tím odborníkov konzultoval a poskytoval fundované rady a odporúčania k obnove bytových objektov vzhľadom na ich vek a technický stav, situovanie a okolie, aj vzhľadom na finančné možnosti majiteľov a pod.

Súťaž na revitalizáciu Námestia slobody

Hlavné mesto v spolupráci s partnermi HB Reavis a mestskou časťou Staré Mesto predstavili koncom roka verejnosti výsledky ideovej architektonicko-urbanistickej a krajinárskej súťaže na revitalizáciu Námestia slobody. Víťazný návrh, ktorého autormi sú architekti a krajinní architekti Ateliéru 2021, má podľa poroty najväčší potenciál ako z hľadiska realizovateľnosti, tak z hľadiska ďalšieho rozvoja tohto dôležitého verejného priestoru, pričom tento návrh určí spôsob/formu jeho revitalizácie.

Participácia na riešení centrálnej rozvojovej osi Petržalky

V marci 2017 začalo mesto so spracovaním urbanistickej štúdie **Riešenie centrálnej rozvojovej osi Petržalky**, riešiacej územie okolia Chorvátskeho ramena. V marci 2017 bola definitívne podpísaná zmluva o dielo so spracovateľom urbanistickej štúdie prof. B. Kováčom a jeho tímom, čím sa

znovuobnovil aj participatívny proces k tvorbe štúdie. V priebehu prvého roka sa konali odborné workshopy, terénny prieskum a pripravil sa online dotazník pre širokú verejnosť.

Na podporu projektu participácie mesto spustilo aj informačný web: participacia-petrzalka.bratislava.sk a profil na sociálnych sieťach: www.facebook.com/ParticipaciaPetrzalka/

Participácia pre Kollárovo námestie

Mesto sa prostredníctvom Útvary hlavnej architektky zúčastnilo spolu s ostatnými kľúčovými aktérmi participatívneho procesu k možným budúcim zmenám Kollárovho námestia, iniciovaného nadáciou Green Foundation.

Pilotný projekt smart lavičiek

Moderná „smart“ lavička, ktorá má v sebe zabudovaný rad elektronických prvkov, poskytuje okrem základnej funkcie na sedenie predovšetkým možnosť nabíjania mobilných zariadení a pripojenie na internet. Testovacou lavičkou bola prvá smart lavička na Primaciálnom námestí.

Počas leta 2017 pribudli 3 smart lavičky aj pred Starou Tržnicou v Starom Meste a pri Propeleri na Rázusovom nábreží. Postupne sú vytypované aj ďalšie lokality na území mesta, kde sa začne s ich umiestňovaním.

Súťaž o najlepšie kontajnerové stojisko

Hlavné mesto a spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu, a.s. (OLO), vyhlásili v marci 2017 verejnú ideovú súťaž na návrh riešenia kontajnerového stojiska pre Bratislavu.

Na prvom mieste sa umiestnila Ing. arch. Barbara Borščová. Pridanou hodnotou návrhu bolo nielen použitie extenzívnej vegetačnej strechy, ale tiež hladká plná čelná stena stojiska, ktorá môže byť nosičom informačného systému, resp. vývesky s informáciami o správnom triedení odpadu, či odvozných dňoch.

V spolupráci so spoločnosťou OLO, a.s., mesto rozbehlo aj pilotný projekt vybudovania polopodzemných kontajnerov. Počas roka 2017 vznikli stanovišťa s polopodzemnými kontajnermi v Starom Meste v lokalite Žižkova – Zuckermandel v Starom Meste a vo Vrakuni na Stavbárskej ulici.

15.2. Mestská zeleň

Z rozpočtu hlavného mesta SR Bratislavy bolo v roku 2017 na údržbu zelene v správe hlavného mesta vynaložených 1,262 mil. eur.

Časť finančných prostriedkov bola použitá na zabezpečenie kosenia zelene na celkovej ploche 1,65 mil m², a to 5-krát za rok. Mesto vykonalo orezy stromov a krov, výruby suchých a nebezpečných stromov, nákup a inštalácia nových samozavlažovacích nádob na Rázusovom nábreží a Židovskej ul. v počte 52 ks. Výsadených bolo 1 350 ks letničiek do samozavlažovacích nádob, 83 ks vzrastlých stromov a 150 ks krov. Počas celého roka bola zabezpečená údržba spočívajúca v odburiňovaní výsadiel a ich zálievky vrátane hnojenia, jarne a jesenné hrabanie trávnikov a vyzbieranie rozptýleného odpadu 2x za rok. V rámci poslaneckých priorít bol vybudovaný náučný chodník v lokalite Malý Dráždiak, ktorého súčasťou sú informačné tabule, altánok a 2 ohniská.

Do správy hlavného mesta pribudli pozemky spoločnosti METRO vo výmere 350 000 m² a Krasňany vo výmere 75 000 m².

15.3. Vizuálny smog a nelegálne grafity

Podľa passportu reklamných zariadení má hlavné mesto v priamej správe 3 084 bilbordov, z toho 1 031 je neoznačených, a teda nelegálnych.

V priebehu roka 2017 sa podarilo odstrániť viac ako 100 kusov bilbordov, ktoré sú v Bratislave umiestnené nelegálne na mestských pozemkoch. Na ich odstraňovaní mesto spolupracuje s Asociáciou vonkajšej reklamy.

V boji s nelegálnou reklamou odstraňovalo mesto koncom leta grafity aj z hlavných bratislavských mostov. Okrem Starého mosta, Mosta SNP a Mosta Apollo sa čistili od grafitov aj verejné priestranstvá ako Námestie slobody a lávky cez Einsteinovu.

Súkromným vlastníkom nehnuteľností pomáha mesto s odstraňovaním nelegálnych grafitov finančným príspevkom, ktorý je možné použiť nielen na samotné odstránenie grafitov, ale napríklad aj na antigrafitový náter. Hlavné mesto aj v roku 2017 poskytlo finančný príspevok na ich odstraňovanie. Výška finančných prostriedkov v mestskom rozpočte na tento účel je 150 000 EUR, rovnako ako minulý rok. V roku 2017 túto možnosť využilo 93 žiadateľov.

Bližšie informácie o systéme pomoci pri odstraňovaní grafitov spolu s formulárom žiadosti sú zverejnené na webovej stránke mesta: <http://grafity.bratislava.sk/vyuzit-grant/ds-52/p1=55>.

16. HOSPODÁRENIE HLAVNÉHO MESTA

16. 1. Hospodárske výsledky mesta

Za rok 2017 sa dosiahli celkové príjmy rozpočtu vrátane finančných operácií 299 mil. eur, pričom realizované výdavky boli na úrovni necelých 287 mil. eur. Celkové hospodárenie mesta dosiahlo v roku 2017 prebytok 12 mil. eur.

Záverečný účet hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2017, vykazuje nasledujúce ukazovatele:

- **v bežnom rozpočte**
 - príjmy 275 468 605,80 eur
 - výdavky 251 690 238,07 eur
 - prebytok 23 778 367,73 eur
- **v kapitálovom rozpočte**
 - príjmy 5 413 677,40 eur
 - výdavky 29 844 174,69 eur
 - schodok 24 430 497,29 eur
- **finančné operácie**
 - príjmové 17 866 675,24 eur
 - výdavkové 5 000 000,00 eur
 - prebytok finančných operácií 12 866 675,24 eur

Schodok rozpočtového hospodárenia po vylúčení finančných operácií vykázaný v záverečnom účte hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2017 bol vo výške 652 129,56 eur.

Celkový prebytok hospodárenia vykázaný v záverečnom účte hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2017 bol v sume 12 214 545,68 eur.

Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta SR Bratislavy schválilo výsledné zúčtovanie finančných vzťahov k mestským organizáciám hlavného mesta SR Bratislavy a hlavným mestom SR Bratislavou založeným spoločnostiam, ktorým boli poskytnuté prostriedky z rozpočtu hlavného mesta SR Bratislavy v roku 2017, finančné usporiadanie celkového hospodárenia hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2017 a prebytok hospodárenia pre účely tvorby peňažných fondov vo výške 12 169 906,06 Eur.

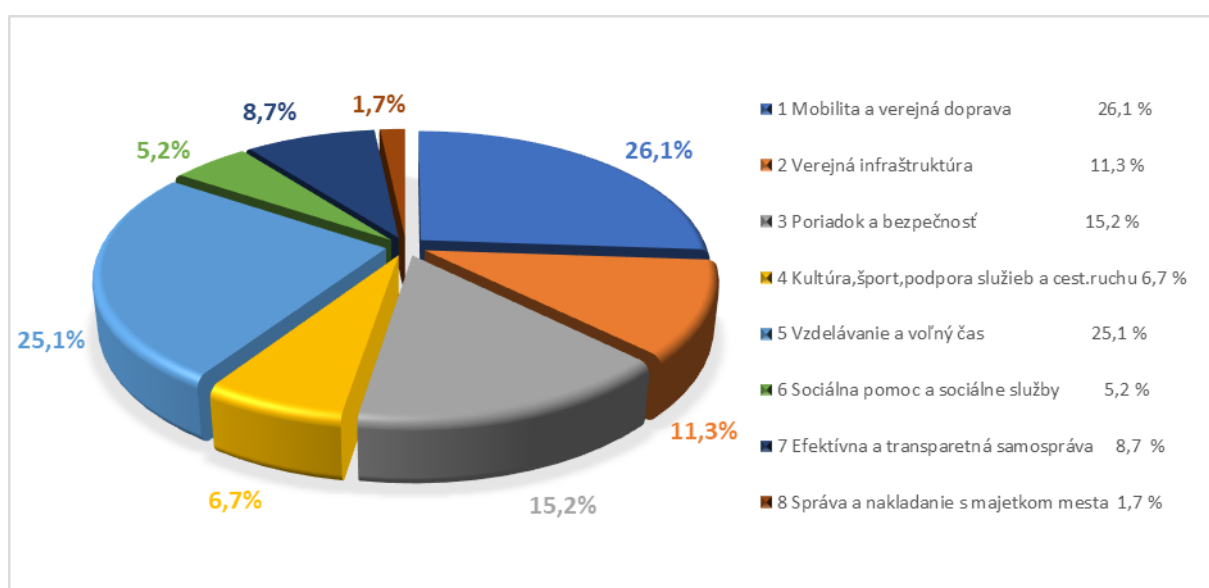
Prídel prebytku rozpočtového hospodárenia hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2017 pre účely tvorby peňažných fondov bol schválený v Záverečnom účte hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2017 nasledovne:

- do rezervného fondu 12 122 586,21 eur
- do fondu statickej dopravy 757,58 eur
- do fondu na podporu rozvoja telesnej kultúry 46 562,27 eur

Záverečný účet hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy za rok 2017 obsahujúci informácie o rozpočtovom hospodárení bol predložený na rokovaní mestského zastupiteľstva dňa 28.6.2018. Schválený bol na rokovaní nového mestského zastupiteľstva dňa 19.12.2018 uznesením č. 14/2018. Celý dokument je zverejnený na webstránke tu:

<https://zastupitelstvo.bratislava.sk/data/att/39681.pdf>

Štruktúra bežných výdavkov podľa programovej štruktúry:



v Eur

Pro-gram	Názov programu	Bežné výdavky			
		Schválený rozpočet na rok 2017	Upravený rozpočet na rok 2017	Skutočnosť za rok 2017	% plnenia stl.3/2
		1	2	3	4
1	Mobilita a verejná doprava	65 427 137	66 164 565	65 752 187	99,4
2	Verejná infraštruktúra	26 617 436	29 540 563	28 396 691	96,1
3	Poriadok a bezpečnosť	39 142 400	38 770 666	38 151 990	98,4
4	Kultúra, šport, podpora služieb a cestov. ruchu	15 953 989	16 869 751	16 862 948	100,0
5	Vzdelávanie a voľný čas	58 774 485	63 435 653	63 264 940	99,7
6	Sociálna pomoc a sociálne služby	13 521 743	13 165 419	13 000 045	98,7
7	Efektívna a transparentná samospráva	24 732 237	23 277 541	22 022 112	94,6
8	Správa a nakladanie s majetkom mesta	6 802 600	6 902 600	4 239 326	61,4
PROGRAMY CELKOM		250 972 027	258 126 757	251 690 238	97,5

16.2. Hodnotiaca správa o plnení rozpočtu

V rámci základného zhodnotenia výsledkov rozpočtového hospodárenia za rok 2017 je možné konštatovať, že ide o najlepšie hospodárenie za posledné roky. V prvom rade je to preto, lebo sa dosiahlo najvyššie % splnenie výdavkov, resp. najvyššie plnenie stanovených cieľov (95,4 %) za posledné roky. Taktiež aj na strane príjmov sa zabezpečilo to, čo sa plánovalo, a síce 99,5 % príjmov. Historickým úspechom je aj najnižšia dlhová zaťaženosť hlavného mesta od roku 2010, ktorá bola prvýkrát nižšia ako 50 %, konkrétne 49,85 %.

Zároveň sa v roku 2017 významne podporil ďalší rozvoj a zvyšovanie kvality služieb a verejného prostredia hlavného mesta SR Bratislava. Hlavne možno badať pozitívny medziročný nárast vyšších výdavkov do verejnej infraštruktúry (cesty, zeleň, čistota), do výdavkov na podporu kultúry, športu a služieb cestovného ruchu aj do opravy pamiatok, okrem toho výdavkov na vzdelávanie a sociálnu pomoc a služby.

V roku 2017 mesto pokračovalo v príprave strategických projektov z oblasti dopravy a dopravnej infraštruktúry na rozvoj a modernizáciu radiál, ktoré sú spolufinancované zo zdrojov Európskej únie. Celkové hospodárenie mesta dosiahlo v roku 2017 prebytok 12 214,5 tis. eur.

16.3. Stanovisko hlavného kontrolóra k záverečnému účtu

Mestský kontrolór hlavného mesta SR Bratislavy podáva stanovisko k vybraným častiam záverečného účtu z hľadiska dodržania:

- zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,
- zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve,
- ďalších zákonov a predpisov súvisiacich najmä s hospodárením s prostriedkami hlavného mesta Bratislavy a nakladaním s majetkom mesta.

V oblasti rozpočtovej disciplíny neboli konštatované žiadne pochybenia, mesto sa dôsledne riadi schváleným rozpočtom a v priebehu roka prijímanými rozpočtovými opatreniami. Mesto za rok 2017 bilancovalo majetok formou aktív a pasív, zostavovalo z časového hľadiska riadnu súvahu, z hľadiska ďalších účtovných jednotiek aj konsolidovanú súvahu, a to v súlade so zákonom č. 431/2004 Z. z. o účtovníctve. Z dlhodobého hľadiska je však možné konštatovať, že mesto síce zlepšuje procesy v oblasti účtovníctva, ale opakovane sa objavujú problémy v inventarizácii jeho majetku a tempo riešenia problémov je pomalšie, než tomu bolo v ostatných rokoch.

V súlade s Rámcovou dohodou o audite bol spoločnosťou Deloitte Audit s.r.o. vykonaný zákonný audit účtovnej závierky. Na rozdiel od predchádzajúceho roku výsledkom auditu je podmienený názor, ktorý je založený na posudzovaní súdnych sporov a právnych konaní, ďalej na neoveriteľnosti správnosti ocenenia pozemkov v celkovej sume takmer 42 mil. eur. Mestský kontrolór zdôraznil, že nie je zriedkavosťou, že audit upozorňuje na podobné problémy ako kontrolóri mesta, napr. v súvislosti odporučeniami ohľadne súdnych sporov.

16.4. Zadlženosť mesta

Ukazovateľ zadlženosti hlavné mesto SR Bratislava v roku 2017 dodržiavalo v zmysle § 17 ods. 6 písm. a), b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. K 31.12.2017 sa vykázal pozitívny trend v medziročnom znižovaní dlhovej zaťaženia a dosiahol úroveň 49,85 %. Celkovo sa tak dosiahla najnižšia úroveň dlhovej zaťaženia od roku 2010 a zároveň prvýkrát jej výška klesla pod 50 %.

16.5. Záväzky mesta

Hlavné mesto si za rok 2017, ako aj za predchádzajúci rok a v porovnaní s minulosťou, udržiava nízky stav záväzkov po lehote splatnosti. Celková výška záväzkov po lehote splatnosti k 31.12.2017 predstavovala sumu 415 000 eur. V súvislosti s krátkodobými záväzkami (v rámci lehoty splatnosti)

hlavné mesto vrátane jeho rozpočtových organizácií k 31.12.2017 evidovalo krátkodobé záväzky voči dodávateľom v sume 5 146,2 tis. eur (bilancia pasív na strane č. 229 záverečného účtu), pričom záväzky hlavného mesta boli v sume 4 940,3 tis. eur (v tom boli záväzky po lehote splatnosti v sume 415,0 tis. eur) a záväzky rozpočtových organizácií boli v sume 205,9 tis. eur. Oproti stavu 2 118,6 tis. eur k 31.12.2016 bol vykázaný nárast krátkodobých záväzkov hlavného mesta vrátane jeho rozpočtových organizácií voči dodávateľom v sume 3 027,6 tis. eur z dôvodu doručenia faktúr a úhrady DPH v mesiaci 01/2018, ktoré vecne patria do 12/2017.

16.6. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok

Individuálna účtovná závierka hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2017 je zverejnená v registri účtovných závierok na internetovej adrese:

<http://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/10882>

Konsolidovaná účtovná závierka hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2017 je zverejnená v registri účtovných závierok na internetovej adrese:

<http://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/10882>

Prijaté granty a transfery

Informácie o prijatých grantoch a transferoch sú uvedené na strane 9 v Záverečnom účte hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2017, ktorý je zverejnený na stránkach mesta:

<https://zastupitelstvo.bratislava.sk/data/att/39681.pdf>

Poskytnuté dotácie

Informácie o poskytnutých dotáciách sú uvedené na stranách 170 - 172 v Záverečnom účte hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2017, ktorý je zverejnený na stránkach mesta:

<https://zastupitelstvo.bratislava.sk/data/att/39681.pdf>

17. MESTSKÁ POLÍCIA

17.1. Mestská polícia hlavného mesta SR Bratislavy

Mestská polícia hlavného mesta plnila úlohy v súlade so zákonom č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov podľa všeobecne záväzných právnych predpisov a úlohy vyplývajúce zo všeobecne záväzných nariadení (VZN) vydaných v pôsobnosti hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy alebo v pôsobnosti jednotlivých mestských častí v rámci hlavného mesta.

Vedenie mestskej polície vlastné úlohy zameralo predovšetkým na zlepšovanie a skvalitňovanie celkovej činnosti, zefektívnenie priameho výkonu služby a na promptné riešenie vzniknutých problémov.

Pre naplnenie stanovených cieľov a plnenia úloh mestská polícia spolupracovala najmä s príslušnými okresnými riaditeľstvami Policajného zboru, záchrannými a zdravotnými zložkami, so štátnymi orgánmi, orgánmi štátnej správy aj samosprávami.

Počas roku 2017 sa na všetkých činnostiach, plnení úloh, na dosiahnutých výsledkoch a na preventívnych aktivitách podieľalo šesť výkonných útvarov – päť okrskových staníc mestskej polície (Staré Mesto, Ružinov, Nové Mesto, Dúbravka a Petržalka) a Stanica jazdeckej polície a kynológie. Špecifické a podporné činnosti zabezpečovali funkčné útvary – centrálny dispečing, ekonomické oddelenie a vnútorno-organizačné oddelenie.

V priebehu roka mestská polícia dbala na ochranu verejného poriadku pri konaní viacerých zhromaždení a spoločenských podujatí (protikorupčné pochody, Dúhový pride 2017, medzinárodná

bezpečnostná konferencia Globsec, Konferencia predsedov parlamentov štátov EÚ, snem ZMOS SR, Blahorečenie Titusa Zemana a pod.), ktoré si vyžiadali nasadenie väčšieho počtu policajtov a spoluprácu viacerých subjektov. Na úseku zabezpečovania športových podujatí bola pozornosť zameraná na futbalový štadión Pasienky, Zimný štadión O. Nepelu, Hant arénu a Národné tenisové centrum počas konania športových zápolení (súťaž KHL, Fortuna liga, Slovenský pohár vo futbale, basketbalová liga, zápasy Fed cupu, MS vo florbale, MS v inline hokeji a pod).

Rovnako boli zabezpečované športové a kultúrne podujatia, ktoré sa konali v uliciach hlavného mesta (ČSOB maratón, beh Devín-Bratislava, Red bull maratón, Bratislavský majáles, Deň detí, Hip hop festival, Uprising, Bratislavské mestské dni a pod) aj v športových objektoch. Pri plnení úloh k zabezpečeniu verejného poriadku počas konania zhromaždení, športových, kultúrnych a spoločenských podujatí odslúžili policajti celkom 27 247 h. Ďalší výkon služby bol naplánovaný v priebehu roka aj v jednotlivých mestských častiach počas konania hodov, vinobraní, dožinkov, pívnych festivalov, slávností vína a rôznych trhov.

Zvýšená pozornosť bola venovaná centru Starého Mesta počas letnej turistickej sezóny, opatreniam na úseku eliminácie sprejerstva v priebehu celého roka a od mesiaca september bol realizovaný nepretržitý výkon služby pri objekte „Pentagon“ vo Vrakuni.

Zvýšený výkon policajných hliadok bol zabezpečený na Sviatok všetkých svätých a Pamiatku zosnulých, vianočné trhy v Starom Meste a v Petržalke, taktiež počas konania bohoslužieb počas Vianoc, oslavy Silvestra aj príchod Nového roka.

Mestská polícia sa naďalej venuje preventívno-vzdelávacej činnosti na úseku ohrozených kategórií občanov (seniori a školská mládež), najmä cez prednáškové aktivity zamerané na témy bezpečnosť seniorov, „grafity“ a taktiež výučbe dopravnej výchovy na materských a základných školách.

K 31. 12. 2017 bol stav príslušníkov mestskej polície hlavného mesta 254. Prípadné navýšenie počtu mestských policajtov je priamo úmerné rozsahu možností mestského rozpočtu.

17.2. Mestský kamerový systém

Kamerový systém bol využívaný pri dohľade nad bezpečnosťou a verejným poriadkom na území hlavného mesta a zároveň nainštalované kamery pôsobili preventívne. Umiestnenie kamier a ich prevádzka bola v súlade s platnými právnymi predpismi, vrátane umiestnenia upozornení o monitorovanom priestore na všetkých vstupoch do monitorovaných priestorov.

V priebehu roka 2017 pokračovala digitalizácia kamerového systému. K 31. 12. 2017 mala mestská polícia k dispozícii 137 digitálnych bezpečnostných kamier. Ďalších 33 kamier sa technicky pripravovalo do prevádzky v roku 2018. Prostredníctvom kamerového systému bolo zistených na

okresových staniciach 2 268 udalostí. Zistené udalosti súviseli najmä so statickou dopravou v 2 162 prípadoch. Udalosti zistené kamerovým systémom boli riešené blokovou pokutou v 499 prípadoch v sume 7 320 €, napomenutím v 186 prípadoch, oznámením príslušnému orgánu v 1 519 prípadoch, do objasňovania prešlo 7 prípadov, v 3 prípadoch bolo zistené podozrenie z trestného činu a inak bolo riešených 54 prípadov. Výstupy z kamerového systému boli využívané mestskou políciou pri objasňovaní priestupkov a tiež orgánmi činnými v trestnom konaní pri odhaľovaní, objasňovaní a dokumentovaní trestnej činnosti. Na základe dožiadania v 287 prípadoch bol vyhotovený záznam pre účely trestného konania a objasňovania priestupkov.

18. SPOLOČENSKÝ ŽIVOT V METROPOLE

Rok Márie Terézie 1717 - 2017

Rok 2017 bol rokom, keď si hlavné mesto pripomínalo 300. výročie narodenia významnej postavy našich dejín, rakúsko-uhorskej panovníčky Márie Terézie, ktorej meno sa neoddeliteľne spája s Bratislavou - mestom, v ktorom bola korunovaná.

18.1. Najvýznamnejšie verejné kultúrne podujatia:

Bratislavský bál



Plesovú sezónu v Bratislave už tradične uzatvára Bratislavský bál. 16. ročník tohto reprezentačného podujatia hlavného mesta, pod záštitou primátora hlavného mesta, sa uskutočnil 18. februára 2017. Každoročne patrí vyvrcholenie plesovej sezóny Bratislavskému bálu, druhému najprestížnejšiemu mestskému plesu, ktorý je prístupný aj širokej verejnosti. Zabávajúci hostia zaplnili priestory bratislavskej Reduty do posledného miesta. Okrem tuzemských hostí zavítali aj hostia z Maďarska a Českej republiky.

Producentom a hlavným organizátorom bola ONE AIR s. r. o., spoluorganizátorom Bratislavské kultúrne a informačné stredisko. Bál je originálny osobitou kombináciou historických tradícií s noblesou súčasnej doby.

Súčasťou Bratislavského bálu je aj obľúbené ocenenie Cena Júliusa Satinského – Bratislavská čučoriedka. Cena pomenovaná na počesť herca, komika, spisovateľa, dramatika a bratislavského patriota po Júliusovi Satinskom, vyzdvihuje dve osobnosti, ktoré sa významným a užitočným spôsobom prispeli o lepší obraz Bratislavy.



Laureáti boli do poslednej chvíle zahalení tajomstvom. Tohtoročným laureátom Bratislavskej čučoriedky v kategórii Osobnosť sa stal dnes už legendárny slovenský skladateľ, spevák a hudobný promotér Pavol Hammel po jednoznačnom rozhodnutí Čestnej rady Ceny Júliusa Satinského.

A v kategórii Idea – Počin získali ocenenie Gerard H. Meulenstein a Vincent Polakovič, zakladatelia múzea moderného umenia – Danubiana Meulenstein Art Museum v Bratislave-Čunove.

Cena primátora 2017

Cena primátora Bratislavy je najvyššie samosprávne ocenenie, ktoré sa od roku 1992 udeľuje Bratislavčanom, ktorí sa významným, ale nezištným spôsobom zaslúžili o občiansky, kultúrny, spoločenský či športový rozvoj hlavného mesta a spoločnosti. Nositeľom Ceny primátora hlavného mesta sa môže stať každý obyvateľ Bratislavy, ktorý vo svojom odbore celoživotným dielom prispel výnimočným spôsobom k dobru a blahu Bratislavy a Bratislavčanov.

Ocenení laureáti si prevzali sošku rytiera Rolanda, ochrancu mestských práv a výsad, ktorá je miniatúrou sochy na Hlavnom námestí. Novinkou tohto ročníka bolo udelenie ceny v kategórii Učiteľ roka pre najlepšieho učiteľa či učiteľku v materskej, základnej či základnej umeleckej škole.

Cenu primátora Bratislavy za rok 2017 získali:

Michaela Rumanková v kategórii Učiteľ roka - za mimoriadny prínos a obetavú pedagogickú prácu pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v oblasti vizuálneho čítania,

Rudolf Surový – za celoživotné zásluhy v prospech rozvoja dopravy v Bratislave a výnimočnú odbornú prácu v oblasti dopravného inžinierstva,

Ľubomír Feldek – za výnimočné celoživotné dielo básnika, prozaika, dramatika a prekladateľa a rozvoj umelecko-kultúrneho života Bratislavy,

Zdenka Štefániková – za mimoriadny vedecký prínos v oblasti liečby onkologických ochorení a príkladnú prácu lekárky a organizátorky vzdelávacích aktivít pre lekárov i pacientov,

Ján Lehotský – za mimoriadne umelecké dielo speváka a skladateľa populárnej hudby a celoživotný prínos do hudobnej kultúry Bratislavy,

Aliancia Stará Tržnica - za úspešný projekt oživenia mestského kultúrneho centra Stará tržnica a výnimočnú prácu v prospech rozvoja Bratislavy a jej komunít.



Toto odovzdávanie cien je tradičným otváracím podujatím obľúbených Bratislavských mestských dní.

Bratislavské mestské dni 2017

Mesto Bratislava opäť otvorilo svoje brány verejnosti. Do novodobej histórie Bratislavy už neodmysliteľne patria Bratislavské mestské dni (BMD). Aj tento rok samospráva bezplatne

sprístupnila desiatky podujatí svojich mestských organizácií. BMD znamenajú atraktívny víkend strávený v meste, v jeho kultúrnych organizáciách, na námestiach, ale aj v blízkej prírode.

Počas podujatia Bratislava pre všetkých, ktoré sa konalo od 22. do 24. apríla, mesto a jeho organizácie pre návštevníkov pripravili množstvo podujatí. Tradícia podujatia sa datuje od roku 2004 a viaže sa na sviatok Sv. Juraja. Mesto si v tomto čase pripomína svoje dejiny, keď si v minulosti mešťania podľa mestských privilégií mohli na deň svätého Juraja (24. apríla) slobodne voliť richtára a svojich zástupcov. To sa spájalo s oslavami, ale aj s neformálnymi stretnutiami zástupcov radnice s obyvateľmi kráľovského mesta.

Počas týchto dní sa pre všetkých Bratislavčanov a návštevníkov mesta otvárajú priestory mestských inštitúcií – múzeí, galérií, knižníc a iných atraktívnych miest. Verejnosť sa mohla pozrieť i do kancelárie primátora a viceprimátorov.

Už na samotnom odpečatení mestských brán pod Michalskou bránou a slávnostného pochodu mestom sa zúčastnili stovky ľudí. Sprievod členov Tovarištva starých bojových umení a remesiel v historických kostýmoch, za účasti primátora Bratislavy I. Nesrovnala, prechádzal ulicami centra mesta a ukončil svoj pochod pred Michalskou bránou, kde ich privítal riaditeľ BKIS - Vladimír Grežo. Pod Michalskou bránou prebehli ukážky súbojov bojovníkov z Tovarištva a slávnostný akt odpečatenia Michalskej brány a pozvanie návštevníkov na vstup do mesta Bratislavy. Sprievod sa po otvorení brán presunul na Hviezdoslavovo námestie, kde sa uskutočnil druhý programový vstup Tovarištva.



Primaciálny palác, sídlo primátora Bratislavy, bol sprístupnený pre verejnosť v sobotu 22. apríla od 10.00 do 18.00 hod. Do kancelárie primátora zavítalo množstvo návštevníkov, ktorí sa prišli aj osobne pozdraviť a porozprávať s primátorom Ivom Nesrovnalom a jeho námestníkmi na témy, ktoré ich zaujímali. Okrem pracovných priestorov vedenia mesta si verejnosť mohla prezrieť aj reprezentačné priestory s obrazárňou, unikátnymi gobelínmi a vypočuť koncerty detí základných umeleckých škôl v Zrkadlovej sieni, ktorá sa v ňom nachádza.

Veľkého záujmu verejnosti sa dočkali tvorivé sobotné detské dielne základných umeleckých škôl a centier voľného času na Hlavnom námestí. Podujatie sa uskutočnilo v spolupráci s Oddelením kultúry Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy. Prehliadka činnosti Základných umeleckých škôl a centier voľného času na pódiu na Hlavnom námestí sa uskutočnila od 10.00 h do 17.00 h. Zúčastnilo a predstavilo sa 12 základných umeleckých škôl Eugena Suchoňa, Ľudovíta Rajtera, Exnárova, Daliborovo, Kowalského, M. Ruppeldta, Istrijská, Albrechta, Exnárová, CVČ Hlinická, Kresánka a Háľková. Školy predviedli svoje umenie v rôznych žánroch hudby (rock, pop, folklór, zborový spev) a tanca. Rovnako tak si mohli malí návštevníci vyskúšať, ako sa sedí v zbernom smetiarskom vozidle OLO, ktoré stálo priamo pred Primaciálnym palácom a na "jazdu" v ňom sa doslova stálo v radoch.

Mimoriadnej pozornosti sa už tradične dostalo Zoologickej záhrade, kedy víkendové počty návštevníkov dosiahli číslo 18 000. Aj Dobrý trh na Jakubovom námestí, kde malo tento rok mesto svoj prezentačný stánok, praskal v sobotu vo švíkoch. Tematické prehliadky s podtitulom „Turistom vo vlastnom meste“ aj napriek chladnému počasiu zaznamenali pozoruhodnú účasť návštevníkov.

Návštevnosť Múzea mesta Bratislavy spolu s jeho všetkými tematickými múzeami v historickom centre mesta, vrátane hradu Devín, presiahla hranicu 20 000 osôb (20 106), nemalej pozornosti sa tešili aj kultúrne vystúpenia v Mestskom divadle P. O. Hviezdoslava. Divadlo ponúklo predstavenie Nového divadla Nitra – Kozliatka a vlk v réžii Šimona Spišáka. Súčasťou podujatia boli Tvorivé dielne vo foyeri divadla. Účinkovali: Ľubomíra Dušaničová, Agáta Spišáková, Katarína Petrusová, Andrea Ballayová, Natália Častová.

Tematické prehliadky s podtitulom „Turistom vo vlastnom meste“ zaznamenali

pozoruhodnú účasť návštevníkov. Maximálne vyťažené boli historické vozidlá Dopravného podniku Bratislavy, ktoré po meste bezplatne premávali, rovnako ako aj vyhliadkové plavby po Dunaji.

Slovenská metropola myslela aj na športovo naladených občanov, ktorí mohli počas víkendu bezplatne využiť služby zariadení STaRZ-u (plavárni, štadiónov, verejných ihrísk a športovísk, posilňovní). 14. ročník podujatia Bratislava pre všetkých potvrdil, že sa teší stále rovnakej obľube a o bližšie spoznávanie mesta a činnosti mestských organizácií a inštitúcií je každoročný záujem. Bratislava tak môže začať chystať program na nadchádzajúci ročník.

Bratislavský majáles



Bratislavský majáles je mestským festivalom otvoreným pre širokú verejnosť. Okrúhly desiaty ročník sa konal počas troch dní od piatku 5. mája do nedele večera 7. mája 2017 v tradičnom priestore Tyršovho nábrežia na pravom brehu Dunaja.

Majáles ponúkal niekoľko hodín živých koncertov, ale aj celý rad sprievodných podujatí, z ktorých viaceré sú neodmysliteľnou súčasťou festivalu už od jeho vzniku v roku 2008. Na hlavnom pódium sa objavili miláčikovia bratislavského majálesu Medial Banana. Záver soboty

patril headlinerovi festivalu – skupine Para. Premiéru na festivale absolvovalo La3no Cubano - multižánrová slovenská kapela fungujúca od roku 2005. Ďalšími nováčikmi boli Vrbovskí víťazi. Koncertné finále festivalu zverili organizátori dlhoročnej bratislavskej prvej lige. Po niekoľkých rokoch patrilo hlavné pódium majálesu kapele LePayaco a skupine Vidiek s frontmanom Jankom Kuricom. Posledný koncert pred ohňostrojom odohral Hex.

Súčasťou Bratislavského majálesu boli viaceré sprievodné akcie. Návštevníci sa mohli odfotiť pri fotostene Bratislava Tourist Board. Svoj stan má tradične aj Café Európa – ideálny priestor na diskusiu o témach, ktoré sa týkajú jednotlivca, ale majú európsky rozmer. Vyvrcholením festivalu bol takmer desaťminútový ohňostroj s hudobnou kulisou na motívy slávneho valčíka od Johana Straussa „Na krásnom modrom Dunaji“, odpaľovaný priamo z plavidla uprostred Dunaja.

Korunovačné slávnosti 2017

Korunovačné slávnosti sa niesli v duchu osláv významnej panovníčky. Slávnú kráľovskú minulosť Bratislavy pripomenula séria podujatí v trvaní celého týždňa od 10. do 17. júna 2017. Paralelne s rakúskymi a maďarskými aktivitami sa aj Bratislava zapojila do osláv 300. výročia narodenia Márie Terézie, jednej z najvýraznejších osobností dejín, ktorá bola korunovaná v Bratislave v roku 1741. Po 15-tich rokoch sa preto hlavné mesto v tento výnimočný rok Márie Terézie rozhodlo chopiť témy korunovácií trochu inak. Okrem toho, že slávnosti trvali celý týždeň, novinkou bolo, že do projektu Korunovačných slávností sa zapojili všetky mestské kultúrne inštitúcie (BKIS, MMB, BTB, GMB, MKB, Archív mesta Bratislavy) a pripravili sériu podujatí, s ktorými sa počas korunovačného týždňa predstavovali.

Korunovačnú atmosféru obyvatelia a návštevníci mesta zažili počas veľkolepých kultúrnych programov, divadelných predstavení, sakrálnych koncertov, bohoslužieb, dobovej hudobnej produkcie a dobových hier.

Korunovačný týždeň vyvrcholil v sobotu 17. júna veľkým happeningom, kde nechýbal korunovačný sprievod, rytiersky turnaj a na záver



divadelná hra napísaná špeciálne pre Korunovačné slávnosti. Na úvod Korunovačných slávností sa už tradične konal Festival modrej frankovky na Primaciálnom námestí.

Novou atrakciou v turistickej ponuke mesta bol Korunovačný foto-video point na poschodí Michalskej veže. V dobovo zariadených priestoroch sa návštevníci mohli odfotiť alebo nahrať video v dobovom kostýme s korunovačnými insígniami a stať sa súčasťou historického výjavu.

Organizátori mysleli aj na deti a pripravili pre ne tvorivé dielne, edukačné aktivity, skúšanie kostýmov, interaktívne a zábavné programy.

V korunovačnom týždni si mohli navyše návštevníci pozrieť výstavu o legendárnom súsoší Márie Terézie od Jána Fadrusza, ktoré bolo osadené na Námestí Korunovačného pahorka (dnes Štúrovo námestie) v centre mesta. Výstava bola nainštalovaná v priestoroch Galérie Archa v Primaciálnom paláci do konca leta.

Festival frankovky 2017



Festival frankovky modrej a bratislavského vína je jedným z podujatí bratislavskej samosprávy, ktorým sa snaží oživiť bohaté vinohradnícke a vinárske tradície tohto regiónu. 13. ročník sa konal v dňoch 23. - 25. júna 2017 na Primaciálnom námestí v Bratislave.

Festival sa uskutočnil v rámci Korunovačných slávností matky Márie Terézie - Alžbety Kristíny, kde mali Bratislavčania a návštevníci mesta jedinečnú možnosť degustovať typickú

bratislavskú Frankovku modrú od viacerých renomovaných bratislavských vinárov: Dušan Žitný, Miloš Máťuš, Karol Križanovič, Rudolf Rakyta, Ivan Holík, Jozef Ščibrány, Ľubica Lednárová, Karol Švec, František Krajčirovič, Róbert Witkovský, Juraj Vladár, Michal Kollár, ako aj vinári z Vajnôr - PD Vajnory alebo Augustín Mrázik z Devína.

Zapožičanie obrazu Márie Terézie

Galéria mesta Bratislavy zapožičala vzácny bratislavský obraz Márie Terézie v uhorskom korunovačnom odevu pre Österreichische Galerie Belvedere vo Viedni, kde sa od 29. júna do 5. novembra 2017 konala výstava pri príležitosti 300. výročia narodenia panovníčky.

Kultúrne leto a Hradné slávnosti Bratislava 2017

Už 42 rokov kultúra v Bratislave neprázdnuje. Od júna do septembra v uliciach mesta prebiehal najväčší mestský festival Kultúrne leto a Bratislavské hradné slávnosti 2017. Hlavným organizátorom, producentom a dramaturgom je Bratislavské kultúrne a informačné stredisko (BKIS). Trojmesačný festival každoročne prináša do ulíc Bratislavy zaujímavé podujatia plné tanca, hudby, výtvarného umenia, ktoré spestrujú letnú atmosféru mesta a ešte omnoho viac.

Osobitnou témou v roku 2017 bol nový projekt Bratislavské korunovačné slávnosti 2017 - podujatia k 300. výročiu narodenia Márie Terézie.

S ohľadom na význam tejto udalosti sa táto téma prelínala vo väčšine z 323 podujatí, ktoré tvorili obsah 42. ročníka festivalu Kultúrne leto.



Tohtoročné kultúrne leto pozostávalo z autorských podujatí BKIS, okrem toho z projektov bratislavských mestských častí a zo širokej plejády podujatí mestských organizácií.

Veľmi obľúbeným podujatím v rámci podujatí organizovaných mestskými organizáciami bývajú Rímske hry a Danubia Limes day v Rusovciach. Múzeum mesta Bratislavy v spolupráci s Mestským ústavom ochrany pamiatok v Bratislave 9. septembra 2017 uskutočnili 20. ročník Rímskych hier v areáli Múzea antická Gerulata a v parčíku kaštieľa v Rusovciach pre rodičov s deťmi. Súčasťou podujatia bol aj 4. ročník Danubia Limes day, ktorý upozorňuje na rímske pamiatky na hranici pozdĺž Dunaja.

Bratislavčania aj návštevníci Bratislavy mali možnosť počas leta 2017 osviežiť sa kultúrou v Bratislave celkom na 35 scénach: Hlavné námestie, areál hradu Devín, Medická záhrada, Laurinská ul., V-klub, Veľké koncertné štúdio SRO, MDPOH, Bratislavský hrad, Kamenné námestie, Rybné námestie, KC Dunaj, Mestské hradby, Rudnayovo námestie, Primaciálne námestie, Zrkadlová sieň Primaciálneho paláca, koncertná sieň Klarisky, Jezuitský kostol, Dvorana HTF VŠMU, Stará tržnica, Nádvorie Starej radnice, Námestie M.R. Štefánika v areáli OC Eurovea, Hviezdoslavovo námestie, Rudnayovo námestie, Stará tržnica, Amfiteáter Dúbravka, Rusovecký park, Malokarpatské námestie, Rudnayovo námestie, parčík Svoradova, Nám. Slobody, Gerulata Rusovce, Zlaté piesky, Design factory, galéria Umelka.

Do programu Kultúrneho leta a Hradných slávností Bratislava 2017 sa zapojilo celkom 27 krajín: Poľsko, Rusko, Španielsko, Argentína, Veľká Británia, Nemecko, Francúzsko, Česko, Slovinsko, Lotyšsko, Chorvátsko, USA, Čína, Maďarsko, Japonsko, Holandsko, Austrália, Belgicko, Nórsko, Hong Kong, Južná Afrika, Rumunsko, Rakúsko, Švajčiarsko, Indonézia, Kanada, Slovensko.

Novinky ročníka 2017:

HUDBA V SADE

Ide o oživenie jedného z najstarších parkov v strednej Európe, Sadu Janka Kráľa, kde sa mohli návštevníci zastaviť, oddychovať a počúvať fascinujúcu klasickú hudbu pod holým nebom.

ROZPRÁVKY PRI DÓME

Na trávinatej ploche na Rudnayovom námestí BKIS v auguste otvoril príjemnú a veselú scénu pre detského diváka. Pre pohodlie návštevníkov boli k dispozícii pestrofarebné vankúšiky, podsedáky, postielky, deky, detské stoličky. Návštevníci prijali nové podujatie veľmi pozitívne.

ZNOVUOBJAVENÉ MIESTA

BKIS na troch miestach (zrevitalizovaný parčík na Svoradovej ul., Rudnayovo námestie a Hlavné námestie) vystavoval informačné tabule s históriou miesta, ktoré boli doplnené dobovými fotografiami.

Rozlúčka s letom

Rozlúčky s letom 10. septembra sa zúčastnilo viac ako 7 000 ľudí. Išlo o pokračovanie úspešného nultého ročníka z minulého roka. Na jeden deň v roku sa táto ulica uzatvára pre dopravu a otvorí pre ľudí, mesto organizuje túto akciu spolu s BKIS.

Jednotlivci či rodiny s deťmi mohli na uzatvorenej Štúrovej ulici zažiť množstvo tanečných aj hudobných zážitkov na šiestich pódioch, prípadne mohli len tak vylihovať na živom trávniku vystlanom na ulici či posediť si na tulivakoch. Na hudobných pódioch rozmiestnených pozdĺž trate



vystupovali hudobné kapely. O zábavu pre deti sa starali animátori z umeleckých dielní.

Atrakciou podujatia boli dve obrovské ryby, ktoré sa vznášali nad hlavami návštevníkov a púťali pozornosť okoloidúcich a sprevádzali aj tanečný sprievod cca 200 tanečníkov od MDPOH na Laurinskej cez Štúrovu až po tanečné pódium na Šafárikovom námestí, na ktorom predviedlo tanečnú show.

Cez Starý most v ten deň premávala historická električka.

Senior roka 2017

Už tradične sa v októbri, ktorý je Mesiacom úcty k starším, koná v Bratislave slávnostné udeľovanie ceny Senior roka, ktoré je len jedným zo širokej ponuky kultúrno-spoločenských podujatí, ktoré mesto v rámci Seniorfestu pripravilo pre seniorov s cieľom podporovať aktívny život starších spoluobčanov. Ide o ocenenie angažovanosti starších obyvateľov, ktorí sú ochotní urobiť niečo aj pre Bratislavu. Svojou angažovanosťou dokazujú, že život sa po odchode do dôchodku nekončí.

Titul Senior roka 2017 získali:



Jozef Kšiňan

bývalý futbalista a neskôr tréner mládeže patrí k najstarším a stále aktívnym športovým publicistom. Je považovaný za jednu z najväčších osobností slovenskej športovej žurnalistiky. Je rodený Bratislavčan, teraz žije a tvorí v MČ Dúbravka.

Mária Winklárková

v detstve a v mladosti bola členkou mnohých speváckych súborov. Až po odchode do dôchodku sa naplno začala venovať svojmu celoživotnému koníčku – ľudovej piesni. Nielen ako speváčka, ale aj ako vedúca speváckeho súboru Melódia, ktorý v r. 2004 založila. Celý život je verná MČ Petržalka, v ktorej prežila detstvo a kde žije dodnes.

Miro Gregor

celý život fotografoval Slovensko a ako sám prízvukuje vyslovene Slovensko. Profesiou fotograf bol redaktorom mnohých fotografických publikácií a redaktorom rôznych časopisov. Jeho diela sa nachádzajú v zbierkach Slovenskej národnej galérie a Moravskej galérie. Narodil sa v Žiline, v súčasnosti žije v Bratislave, MČ Ružinov.

Peter Blaho

jeho koníček sa mu stal profesiou, a to po celý čas aktívneho zamestnania. Je jedným zo zakladateľov sídliskového hokejbalu, ktorý má v Bratislave už 30-ročnú tradíciu. Dlhoročne sa podieľa na príprave jedného z prestížnych bežeckých podujatí v Bratislave, a to na Národnom behu

Devín, ktorý sa tohoročným 70. ročníkom zaradil medzi najstaršie bežecké podujatia v Európe. Je rodený Bratislavčan z MČ Nové Mesto.

Štefánia Krumlová

študovala architektúru v časoch, keď žena v stavebníctve bola raritou. Pôsobila aj ako autorizovaná architektka v Slovenskej komore architektov. Intenzívne sa angažuje v ochrane pôvodnej architektúry. Síce sa nenarodila v Bratislave, žije v nej celý život, momentálne v MČ Staré Mesto.

Peter Čepec

jeho vzťah k výtvarnému umeniu sa formoval od detstva, v mladosti už vystavoval svoje maľby v lokálnych kultúrnych zariadeniach. V r. 1995 spolu s manželkou vo svojom rodinnom dome otvorili GALERIU TYPO-ARS, ktorá patrí medzi významné galerijné inštitúcie Slovenska a prevádzkujú ju na vlastné náklady. Obaja sú rodení Bratislavčania, v mladosti bývali v centre mesta, teraz už 27. rok žijú a tvoria v MČ Vajnory.

Svätomartinské oslavy 2017

Svätomartinské dni, ktoré spájajú staromestské Martinské hody so Sviatkom mladého vína, už po desiatykrát oživil tradičnú svätomartinských osláv v hlavnom meste. Vínne slávnosti sa konali od piatka 10. novembra do nedele 12. novembra na Rudnayovom námestí, Primaciálnom námestí a v Zichyho paláci. Podujatie už z minulosti obyvatelia Bratislavy poznajú aj ako Sviatok mladého vína. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch sa stali oslavou výsledkov úsilia bratislavských vinárov. V spolupráci s bratislavskou arcidiecézou sa charakter slávností obohatil aj o duchovný rozmer.

10. ročník Svätomartinských dní sa konal pod záštitou primátora Bratislavy Iva Nesrovnala. Bratislavskí vinári sa tešili veľkej priazni samotnej kráľovnej Márie Terézie, račianska frankovka patriela medzi obľúbený nápoj Márie Terézie.

Vianočné trhy a Vianočná Bratislava 2017

24. ročník Vianočných trhov 2017 na Hlavnom a Františkánskom námestí, odštartoval symbolicky 24. novembra rozsvietením vianočného stromčeka, 12 m vysokej douglasky tisolistej z Mestských lesov. Na vianočných trhoch bolo presne 100 vianočných stánkov, 72 stánkov na Hlavnom námestí a 28 stánkov na Františkánskom námestí. Okrem obľúbeného občerstvenia boli návštevníkmi trhov tiež vyhľadávané stánky s lahôdkami na domov, stánky s vianočnými darčekom a charitatívne stánky.



Mesto v spolupráci s Bratislavským kultúrnym a informačným strediskom (BKIS) pripravilo pre Bratislavčanov v adventnom období aj pestrý kultúrny program Vianočná Bratislava 2017.

Programy v predvianočnom období prebiehali na Hlavnom námestí, Nádvorí Bratislavského hradu, na Nádvorí sv. Jána Nepomuckého – vianočné stromčeky vyzdobené žiakmi bratislavských škôl, programy v zariadeniach pre seniorov a nocľahárňach ľudí bez domova, otvorenie Uličky želaní – prekrytie Kostolnej

ulice strieškou z imela. Súčasťou programu bolo aj klzisko na Primaciálnom námestí, ktoré využívali predovšetkým najmenší návštevníci. Vianočné trhy v Bratislave trvali do 22. decembra.

Silvester 2017 a svetelná show



Program na Silvestra pripravili Hlavné mesto SR Bratislava spolu s mestskou časťou Staré Mesto. O dramaturgiu a réžiu programu sa postaralo o. z. Hlava 98. Centrálnou zónou silvestrovských osláv v roku 2017 boli Námestie Ľ. Štúra a Hviezdoslavovo námestie v Starom Meste.

Veľkým zážitkom pre návštevníkov bola originálna vizuálno-svetelná show s nadrozmernou svetelnou časomierou na Námestí Ľ. Štúra, ktorá odpočítala

záverečné minúty starého roka. Spolu s unikátnou scenériou dunajského nábrežia tak vystupňovala vizuálny zážitok divákov. Presne o polnoci bol z lode na Dunaji odpálený tradičný bratislavský silvestrovský ohňostroj. Zaujímavosťou je, že po prvýkrát od roku 1998 zostal počas silvestrovej noci na Hlavnom námestí vianočný stromček, ktorý bol v minulosti vždy ihneď po vianočných sviatkoch demontovaný, pretože bol prekážkou pre stavbu silvestrovského pódia.

18.2. Zoznam ďalších celomestských verejných podujatí:

Marketingová podpora na úrovni hlavného mesta bola v roku 2017 poskytnutá takmer 200 podujatiam.

V roku 2017 oddelenie zabezpečilo propagáciu a marketing najmä nasledovných podujatí a činností: Viva Musica, Davis Cup, Francúzsky deň, Profesia Days, Hodina zeme, ČSOB Bratislava maratón, Pocta slobode, Salón piva v Starej tržnici, Kellys Green Bike Tour, Európsky týždeň mobility, Dni majstrov ÚĽUV, Letná univerziáda, Čítanie mien obetí holokaustu, World Music Festival, DM ženský beh, BA športujúce mesto, Medzinárodný ekumenický koncert, Festival svetla, Ondrej Nepela trophy, OLO + ZOO, Radničkine trhy, Telekom Night Run, Seniorfest, CEZAAR,



Národný beh Devín – Bratislava, Týdeň slovenského filmu, Deň narcisov, Slnko v sieti, Bratislavské módné dni, Fjúžn, Dobrý trh, Bratislava v pohybe, Bitka pri Lamači, Biela noc, Festival svetla, Prechádzky s pánom Marquartom, United Movement urban festival, Koncert belasého motýľa, By Design konferencia, Jazzove dni, Slovak Press Photo, Peugeot Slovak Open, Študentský beh, Olimpiáda, Ars Poetica, NuDance Festival, Majáles, Rytieri na Devíne, Noc literatúry, Veľká cena Bratislavy v krasokorčuľovaní,

Festival Nová dráma, Urban market, Koncert Vianoce v Bratislave, Bratislavský cross, Silvestrovský beh, výstavy GMB, Deň Európy, Míľa pre mamu, Food Revolution Day, CirculArt, Obliehanie Bratislavy Napoleonom, Ekotopfilm, Otvorenie bežeckej sezóny, Dni architektúry a dizajnu, Zimný festival jedla, Fed Cup I. kolo SVK – AUS, Febio fest, Visegrad Film Forum, Fed cup II. Kolo, Anasoftlitera, Volkswagen Slovakia run and fun, Od Tatier k Dunaju na bicykli, Letné športové prázdniny, BA inline, 300 rokov Márie Terézie, Tvrdčák, Dni energie na Slovensku, BRAK, Týždeň maďarskej kultúry, Gurmán fest, Víkend parkov a záhrad, MTB maratón, Kde bolo tam bolo, Nájdite sa, AVON pochod, Run fest polmaratón, Slnovrat na Dunaji.

18.3. Bratislavská mestská karta

Projekt stále pokračuje v spolupráci so zapojenými bankami – VÚB, Unicredit, Poštová banka, OTP banka a Slovenská sporiteľňa a hlavného partnera MasterCard. Z projektu kvôli zmene firemnej politiky vystúpila banka Sberbank. Bratislavskú mestskú kartu malo v roku 2017 aktivovaných viac ako 60.000 obyvateľov s trvalým pobytom v Bratislave. Takmer polovica z nich ju zároveň využíva ako predplatený cestovný lístok. V nasledujúcom roku bude prebiehať príprava projektu na integráciu do Integrovaného dopravného systému. Pokračuje aj systém zliav v mestských organizáciách a v MHD, rovnako aj u komerčných partnerov.



19. MESTSKÉ PAMIATKY

Bratislavský hrad

Národná kultúrna pamiatka Bratislavský hrad je symbolom i dominantou mesta zároveň. Prvé stopy osídlenia pochádzajú z konca mladšej doby kamennej, nachádzajú sa tu pamiatky z doby rímskej aj veľkomoravskej. Hrad prešiel gotickou aj renesančnou úpravou. Po bitke pri Moháči v r. 1526 sa stal sídlom Ferdinanda I. Habsburského (prestavba hradu). Najväčšie zmeny sa udiali počas vlády Márie Terézie (1740 – 1780). Dňa 28. mája 1811 tu vypukol veľký požiar a hrad 150 rokov existoval ako ruina. Obnovy sa dočkal až po druhej svetovej vojne. Časť priestorov slúži na reprezentačné účely Slovenskej národnej rady a prezidenta. Sú tu umiestnené aj expozície Slovenského národného múzea. V bývalej kaplnke sa nachádza koncertná sieň. Po rekonštrukcii v roku 2010 dostal hrad podobu z tereziánskeho obdobia 18. storočia. V rekonštrukcii je aj areál hradu, kde má vzniknúť barokové záhrada a majú byť obnovené pôvodné stavby ako jazdiareň aj zimná záhrada. Citlivou témou je výstavba podzemných garáží a nálezy keltsko-rímskej doby.

Grasalkovičov palác

Nazýva sa aj Prezidentský palác, pretože je sídlom prezidenta Slovenskej republiky. Postavili ho v roku 1760 za hranicami vtedajšej Bratislavy pre knieža Antona Grasalkoviča. Vznešenosť a výstavnosť záhradného paláca zodpovedala tomu, že jeho majiteľ bol predsedom Uhorskej kráľovskej komory, strážcom koruny a hlavným županom Novohradskej stolice. V kniežacom honosnom sídle vládol čulý spoločenský život, v roku 1772 sa tu konal veľkolepý ples na počesť manželského páru dcéry Márie Terézie Márie Kristíny a miestodržiteľa sasko-tešínske knieža Alberta. Palác je obrátený pôsobivou rokokovou fasádou do Hodžovho námestia.

Grasalkovičova záhrada, vybudovaná v 18. storočí podľa francúzskeho vzoru, patrila medzi najvystavanejšie parky v meste. Aj dnes má svoje čaro, za čo vďačí rekonštrukcii ukončenej v roku 1999.

Primaciálny palác



Bol postavený v rokoch 1778-1781 pre ostrihomského arcibiskupa kardinála Jozefa Batthyányiho, primasa Uhorska. Fasáda paláca je v prísne klasicistickom štýle. Štít zdobia alegorické sochy od J. Köglera a F. Prokopa a tiež vázy od J. A. Messerschmidta. Na vrchole tympanónu je kardinálsky erb Jozefa Batthyányiho, prvého

obyvateľa paláca. Budovu zdobí model železného klobúka, ktorý má priemer 180 cm a váži 150 kg. V Zrkadlovej sieni bol 26. decembra 1805 podpísaný Bratislavský mier medzi Francúzskom a Rakúskom.

Po odchode arcibiskupského úradu z Bratislavy rozhodlo mestské zastupiteľstvo o kúpe paláca pre potreby mesta v roku 1903. Palác dnes slúži ako sídlo primátora Bratislavy a vedenia mesta. Pozoruhodná Zrkadlová sieň sa využíva na rokovanie Mestského zastupiteľstva, aj na organizovanie koncertov alebo svadieb. V paláci sa tiež nachádza veľmi vzácna zbierka anglických gobelínov (tapisérií) zo 17. storočia, ktorá pochádza z kráľovskej tkáčovne anglického mesta Mortlake. Našla sa len náhodou pri rekonštrukcii v roku 1903 a je to jediná zachovaná zbierka z tejto série. Tvrdí sa, že samotné gobelíny sú drahšie ako celý palác.

Stará radnica

Pôvodne gotická zo 14. a 15. storočia, v renesancii a v baroku prestavovaná a upravovaná (arkády, veža). Budova vznikla spojením troch starších gotických domov (rok 1434), priechod na nádvorie má segmentovú klenbu (rok 1457), portál, nad ním arkier. V roku 1581 pristavali k severnému gotickému krídlu arkádovú chodbu a pripojili ďalší dom; na renesančnej klenbe súdnej siene sú fresky J. Drentwetta (rok 1695) a sluky B. Coratiho-Orsatiho. V 18. storočí upravili schodište a v barokovom slohu nadstavenú vežu (rok 1733). V roku 1867 bol pripojený susedný rokokový Apponyiho palác, v roku 1910 zrútené východné krídlo a v roku 1912 postavený nový spojovací trakt s novogotickou fasádou a novorenesančnými arkádami.

Katedrála (dóm) sv. Martina

Kostol s najslávnejšou históriou, kde bolo korunovaných 10 uhorských kráľov, 1 kráľovná a 8 kráľovských manželiek v rokoch 1563 – 1830. Trojlodový gotický kostol je postavený na mieste pôvodného románskeho (dĺžka 69,37 m, šírka 22,85 m, výška 16,02 m). Portál južnej predsiene predstavuje najstaršiu renesančnú architektúru na území Slovenska. Dokladom korunovačnej histórie je dodnes aj kópia uhorskej kráľovskej koruny (300 kg) na vrchole 85-metrovej novogotickej veže, ktorá je uložená na pozlátenom vankúši s rozmermi 2 x 2 m.

Kostol a kláštor františkánov

Prvé zmienky sú zo 70. rokov 13. storočia. Kostol bol vysvätený v roku 1297. Severná dvojposchodová kaplnka sv. Jána Ev. je z 2. polovice 14. storočia. K budove kláštora postavili v 15. storočí gotickú vežu. Po zemetrasení postavili v rokoch 1613-16 novú renesančnú klenbu lode, v roku 1708 pristavili na severnej strane ďalšiu kaplnku (loretánsku) a v polovici 18. storočia vznikla nová západná fasáda; v roku 1897 vymenili hornú časť veže za kópiu (originál v parku v Petržalke). V interiéri lode je na ľavom bočnom oltári gotická pieskovcová socha Piety z I. štvrtiny 15. storočia. Ostatné zariadenie je prevažne z 18. storočia (kazateľnica, obrazy, sochy atď.). Renesančné a barokové epitafy.

Kostol a kláštor klarisiek

Objekty boli postavené koncom 13. storočia, klenbu okolo roku 1375 so súdobou novou svätyňou a po požiari s klenbou z roku 1515. Budovu spustnutého kláštora prestavali v 30. rokoch 17. storočia, za Jozefa II. ju upravili pre školské potreby (kráľovská akadémia, gymnázium, potom univerzitná knižnica), v rokoch 1957-61 ju adaptovali pre Slovenskú pedagogickú knižnicu, kostolnú loď v rokoch 1940 a 1969-71 pre cirkevné múzeum. Vnútorné zariadenie kostola je väčšinou barokové.

Starý most

Predchodca dnešného zmodernizovaného mosta niesol v minulosti rôzne mená - Most Františka Jozefa, Štefánikov most po prvej svetovej vojne, Most Červenej armády po druhej svetovej vojne. Starý most je most spájajúci petržalský a staromestský breh v Bratislave. Aj keď o tom názov nevytvrdí, Starý most je najnovší most spomedzi bratislavských mostov, ktoré pretínajú rieku Dunaj. Most je určený najmä pre peších a cyklistov. Plní i dopravnú funkciu, ktorú zabezpečuje električka. Električka premáva v oboch smeroch. V budúcnosti sa plánuje rozšírenie električkovej trate hlbšie do Petržalky, dopravná funkcia mosta tak vzrastie.

Most SNP

Most SNP postavený v rokoch 1967-1972 získal označenie najcharakteristickejšia stavba mesta. Autori projektu J. Lacko a. Tesár ho riešili ako zavesený oceľový most na jednom pylóne. Most je 432 m dlhý a 21 m široký. Celková váha oceľovej konštrukcie vrátane pylónu je 7537 ton. Vzhľadom na tvar a rozpätie je ojedinelým pylónovým mostom v Európe, druhý tohto typu na svete. Na vrchole pylónu sa vo výške 86 m nachádza vyhlídková plošina, kaviareň a reštaurácia U.F.O., kedysi Bystrica, ktorá je v jednom ramene pylónu spojená so samotným mostom šikmým rýchlovýťahom a v druhom ramene sa nachádza núdzové schodište so 430 schodmi. V roku 2001 bol most vďaka svojej jedinečnosti vyhlásený za stavbu storočia na Slovensku.

Most Apollo

Most Apollo je umiestnený medzi Starým a Prístavným mostom. Bol postavený v r. 2005 unikátnym spôsobom, vyše 500 metrová konštrukcia bola zmontovaná na brehu rieky a následne otočená naraz pomocou žeriavov a lodí. Most je unikátny aj tým, že časti konštrukcie nezvierajú ani jeden pravý uhol a most nespája dunajské brehy kolmo. V r. 2006 získal ocenenie OPAL Awards v USA. Dĺžka spolu s estakádami je 854 m a šírka 32 m. Koryto Dunaja, preklenuje oceľová konštrukcia dĺžky 231 m v tvare oblúka, ktorého výška je 36m a má 66 závesných lán.



Most Apollo sa stáva pritažlivým objektom v panoráme mesta svojím tvarom, farebnosťou a po zotmení aj efektným osvetlením. Celkové náklady na výstavbu dosiahli takmer 100 mil. eur.

Slovenské národné divadlo

Novú budovu SND navrhli architekti Martin Kusý, Pavol Paňák a Peter Bauer, ktorých architektonický návrh zvíťazil v konkurencii päťdesiatich troch projektov. Budova má sedem podlaží, vyše dvetisíc miestností a tri hlavné scény s kapacitou vyše 1700 návštevníkov, operná a baletná scéna má kapacitu 901 sedadiel, činoherná sála 638 miest, divadelné štúdio 192 miest.

Múzeá a galérie

Galéria mesta Bratislavy sídli v troch nádherných palácoch. Mirbachov palác je jednou z najkrajších rokokových stavieb v Bratislave. Nachádza sa tu expozícia stredoeurópskeho barokového maliarstva a sochárstva doplnená o aktuálne výstavy. V Pálffyho paláci je možné vidieť stopy „keltskej“ Bratislavy, gotickú tabuľovú maľbu a plastiku a stredoeurópske umenie 19. storočia. K najpozoruhodnejším dielam súčasnosti patrí objekt Mateja Kréna Pasáž, ale návštevníci si nenechajú ujsť ani tvorbu najvýznamnejších slovenských grafikov svetového významu. V galérii v Primaciálnom paláci okrem vzácných tapisérií sú aj obrazy Bratislavy z minulých storočí.

Expozície Mestského múzea dokladujú našu históriu. Mestské múzeum v Bratislave, založené v roku 1868, sústreďuje cenné artefakty a historické poznatky, ktoré dokumentujú dejiny

20. VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI

Ján Albrecht (1919–1996), hudobník
František Babušek (5. 11. 1905—13. 10. 1945), skladateľ a dirigent; tu i zomrel
Ján Nepomuk Batka (4. 10. 1845—2. 12. 1917), hudobný kritik a spisovateľ; tu i zomrel
Ľudovít Batthyány (1807 – 1854), uhorský politik a minister
Ján Andrej Bäumler (21. 2. 1847—4. 2. 1924), botanik
Karol Benyovszky (4. 7. 1886— 1945), publicista a novinár
Juraj Bosák (1933–1987), matematik
Juraj Böck (3. 6. 1822—14. 1. 1874), lekár a prírodovedec; tu i zomrel
Peter Capek (1946–1991), matematik
Jozef Dankó (1829–1895), prepoš v Dóme sv. Martina, profesor vo Viedni
Arpád Degen (31. 3. 1866—31. 3. 1934), uhorský biológ a botanik
Ján Andrej Demián (1770—1845), geograf
Ladislav Dérer (11.12. 1897—28.3. 1960), lekár - internista; tu pôsobil i zomrel
František Dibarbora (1916–1987), herec
Michal Dobrovits (1810–1874), mestský sudca, advokát
Ernő Dohnányi (27. 7. 1877—2. 1. 1960), klavirista a skladateľ
Alexander Dubček (27. 11. 1921 – 7. 11.1992), politik
Peter Dubovský (1972–2000), futbalista
Vladimír Dzurilla (1942–1995), hokejista
Štefan Ladislav Endlicher (26. 6. 1804—28. 3. 1849), botanik
Károly Esterházy (1725 – 1799), biskup
Ján Fadrusz(2. 9. 1859—25. 10. 1903), sochár
Karol Henrich Fuchs (5. 6. 1851—10. 6. 1916), matematik; tu pôsobil aj zomrel
Anton Grassalkovič (1771–1841), gróf
Jozef Greilich (16. 2. 1829—14. 9. 1859), fyzik, optik
Edita Gruberová (* 1946), sopranistka
Hana Hegerová (* 1931), speváčka
František Herbich (14. 11. 1778—17. 10. 1837), hudobný skladateľ
Daniel Hevier (* 1955), spisovateľ
Max Hussarek von Heinlein (3. 5. 1865—6. 3. 1935), rakúsky štátnik, právnik
Pavol Hochschorner (* 1979), vodný slalomár, olympionik
Peter Hochschorner (* 1979), vodný slalomár, olympionik
Dominik Hrbatý (* 1978), tenista
Ivan Hrušovský (1927–2001), skladateľ a pedagóg
Martin Huba (* 1943), herec
Johann Nepomuk Hummel (1778–1837), nemecký klavirista a skladateľ
Michal Hvorecký (* 1976), spisovateľ
Alexander Huščava (4. 1. 1906—9. 8.1969), historik; tu aj pôsobil
Jozef Chudý (asi 1751—4. 3. 1813), kapelník a skladateľ
Dušan Jamrich (* 1946), herec
Tomáš Janovic (* 1937), spisovateľ
Johann Wolfgang Kempelen (23. 1. 1734—26. 3. 1804), konštruktér
František Klein (1898-3.4.1960), anatóm-patológ; tu aj v rokoch 1945-60 pôsobil a zomrel
Franz Kozicz (2. 1. 1864—2. 10. 1900), maliar
Johann Sigmund Kusser (13. 2. 1660—1727), dirigent a skladateľ

Ferdinand Laban (2. 1. 1856—30. 12. 1910), literárny a výtvarný kritik
Rudolf Laban (15. 12. 1879—1. 7. 1958), choreograf
Yehoshua Lakner (1924–2003), izraelský skladateľ
Juraj Lakits (25. 11. 1739—8. 1. 1814), právnik
Gustáv Láng (1839—5. 2. 1869), lekár
Lajos Landerer (1800 – 1854), uhorský typograf
Rudolf Laubner (1856—14. 4. 1939), dirigent a skladateľ; tu i zomrel
Gottfried Leinburg (1825–1893), spisovateľ a prekladateľ
Philipp Lenard (7. 6. 1862—20. 5. 1947), fyzik, nositeľ Nobelovej ceny
Michal Lenhossék (11. 5. 1773—12. 2. 1840), lekár a biológ
Peter Lichtenthal (1780—1853), hudobný skladateľ a teoretik
Ján Lippai (30. 6. 1606—2. 6. 1666), botanik; tu aj pôsobil
Lajos Lóczy (3. 11. 1849—13. 5. 1920), geológ a geograf
Raul Mária Mader (25. 6. 1856—1925), skladateľ a dirigent
Eduard Majsch (13. 10. 1845—31. 5. 1904), maliar
Ján Jakub Maern di Cilano (8. 6. 1687—1. 4. 1777), maliar; tu i zomrel
Karol Otto Maller (10. 1. 1670—9. 4. 1747), lekár; tu i pôsobil v rokoch 1696—1703
Ján Matej Matsko, astronóm (1720–1796)
Johann Kaspar Mertz (1806–1856), rakúsky skladateľ
Ivan Mistrík (1935–1982), herec
Wilhelm Daniel Moller (1642–1712), pedagóg a spisovateľ
Vladislav Müller (1936–1996), herec
Ondrej Nepela (1951–1989), krasokorčuliar
Bohumír Parížek (1920–1979), matematik
Juraj Purkircher (1530—1578), humanista a botanik; tu pôsobil a zomrel
Béla Radnay (1873 – 1923), sochár
Štefan Rakovszky (1838–1891), historik
Jozef Raményi (1. 1. 1891—25. 9. 1956), spisovateľ a literárny historik
Alojz Rigele (8. 2. 1879—14. 2. 1940), sochár; tu aj pôsobil
Franz Floridus (Florián) Romer (9. 4. 1815—8. 3. 1889), archeológ a historik
Jozef Sadler (6. 5. 1791—12. 3. 1849), botanik
Július Satinský, herec, komik, dramatik a spisovateľ (1941–2002)
Franz Schmidt (22. 12. 1874—11. 12. 1939), rakúsky skladateľ
Ján Andrej Segner (4. 10. 1704—5. 10. 1777), fyzik a matematik; tu aj pôsobil
Zdeněk Schneider, matematik (1948–1997)
Rudolf Sloboda (1938–1995), spisovateľ
Samuel Benjamin Sofer (1815 – 1871), bratislavský rabín
Ödön Széchenyi (1839 – 1922), uhorský gróf
Anton Šťastný, hokejista (* 1959)
Marián Šťastný, hokejista (* 1953)
Peter Šťastný, hokejista (* 1956)
Móric Staub (18. 9. 1842—4. 4. 1904), paleontológ
Alfred Tauber, matematik (1886–1942)
Viktor Oskár Tilgner (25. 10. 1844—16. 4. 1896), sochár
Aurel Török (13. 2. 1842—13. 9. 1912), biológ
Pavel Varády (1757—19. storočie), urbanista
Ján Teofil Windisch (16. 8. 1689—1732), lekár
Karol Gottlieb Windisch (28. 1. 1725—30. 3. 1793), geograf a historik
Dežo Ursiny (1947 – 1995), hudobník a skladateľ

Ján František Zach (13. 6. 1754—3. 9. 1832), astronóm a kartograf
Viliam Zsigmondy (18. 5. 1821—11. 12. 1888), banský odborník, geológ

Spracovateľ:

Hlavné mesto SR Bratislava, Kancelária primátora

Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy, Primaciálne nám. 1, 814 99 Bratislava

December 2017